

บทที่ 4

มาตรการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินกับการไหลของเงินทุน

1. ความนำ

จากการศึกษาหลักห้ามควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินในข้อตกลงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ในมาตรา I (iv) ของข้อตกลงกองทุนการเงิน ได้จำกัด ห้ามทำการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินในบัญชีเดินสะพัด (Current account) ของดุลการชำระเงิน (balance of payment) ซึ่งประกอบด้วย รายการนำเข้าและส่งออก ซึ่งสินค้าและบริการต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามในข้อตกลงกองทุนการเงิน ในมาตรา VIII(2) (b) ก็ยังได้กำหนดข้อยกเว้นไว้มากมายให้ประเทศต่าง ๆ ทำการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินในบัญชีเดินสะพัดนี้ได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อตกลงกองทุนการเงินมิได้จำกัดห้ามควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินในบัญชีทุน (Capital account) แต่อย่างใด ดังนั้นในปัจจุบันนี้จึงปรากฏว่าประเทศต่าง ๆ ยังคงทำการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินทั้งในบัญชีเดินสะพัดและบัญชีทุนควบคู่กันไปด้วย

การควบคุมการไหลของเงินทุนในบัญชีทุนของดุลการชำระเงิน ของประเทศต่าง ๆ นั้นจำกัดเฉพาะการไหลออกของเงินทุนเท่านั้น ส่วนในกิจการอันเกี่ยวกับการบริการต่าง ๆ เป็นต้นว่า การขนส่ง การประกันภัย สัมปทาน ลิขสิทธิ์และการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งการไหลออกของเงินทุนนี้ถูกจำกัดโดยเคร่งครัดทั้งสิ้น (Bhagwati 1978: 40;McRae and Walker 1980:240)

สำหรับในประเทศไทย พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 ได้กำหนดจำกัด การนำเข้าและการส่งออกซึ่งเงินตราเพื่อวัตถุประสงค์ในการจำกัดเกี่ยวกับการไหลของเงินทุนและการบริการต่าง ๆ ไว้ในมาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจออกกฎกระทรวงควบคุม จำกัดหรือห้ามการปฏิบัติกิจการทั้งปวง เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน หรือการอื่นซึ่งมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าในรูปใด และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการส่งเงินตรา ธนาकारบัตร ธนาณัติ หลักทรัพย์เงินตรา

ต่างประเทศหรือทองคำออกไปนอกประเทศ (มาตรา 4(2)) การออกตั๋วแลกเงินหรือ
 ตั๋วสัญญาใช้เงิน การทำให้ตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงินเปลี่ยนมือ การโอนหลักทรัพย์
 หรือการรับสภาพหนี้ อันเป็นการก่อให้เกิดหรือโอนไปซึ่งสิทธิที่จะได้รับชำระเงินในประ-
 เทศไทยเป็นการตอบแทน การรับชำระเงินหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินที่อยู่นอกประเทศไทย
 หรือการได้สิทธิที่จะได้รับชำระเงิน หรือการได้สิทธิที่จะได้รับมาซึ่งทรัพย์สินที่อยู่นอกประ-
 เทศไทย รวมตลอดถึงการชำระเงินเป็นการตอบแทนการดังกล่าวนี้ด้วย (มาตรา 4(4) และ
 กำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการรับหรือการใช้จ่ายเงินที่ส่งมาจากเมืองต่างประเทศ
 (มาตรา 4(10))

จากความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินดังกล่าว กระทรวงการ-
 คลังได้ออกกฎกระทรวงและระเบียบวิธี ว่าด้วยการนำเข้าและส่งออกซึ่งเงินตราในกิจ-
 การเกี่ยวกับเงินทุนและการบริการต่าง ๆ ไว้ดังนี้ คือ

- 1) การนำเข้าซึ่งเงินตราไทย
- 2) การนำเข้าซึ่งเงินตราต่างประเทศ
- 3) การนำเงินตราติดตัวออกนอกประเทศ
- 4) การนำเงินตราติดตัวของผู้เดินทางผ่าน
- 5) การส่งออกซึ่งเงินตราทางไปรษณีย์หรือโดยทางอื่น
- 6) การส่งออกซึ่งเงินตราค่าบริการอื่น ๆ
- 7) การนำเข้าซึ่งเงินทุน
- 8) การส่งออกซึ่งเงินทุน
- 9) บัญชีเงินฝากเป็นเงินตราไทยของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ
- 10) บัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศ

2. การนำเข้าซึ่งเงินตราไทย

กฎกระทรวง ข้อ 10. ได้กำหนดเกี่ยวกับการนำเงินตราไทยเข้ามาในประเทศ
 ไว้ว่า "ห้ามมิให้บุคคลใดนำเงินตราเข้ามาในประเทศเกินมูลค่าที่รัฐมนตรีประกาศ เว้น
 แต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานนอกจากผู้นำเข้าจะพิสูจน์ได้ว่า เงินตราที่นำเข้านั้นไม่

เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หรือการอื่นซึ่งมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าในรูปใด”

จากความในกฎกระทรวงดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการนำเข้ามาในประเทศซึ่งเงินตราไทย¹ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หรือการอื่นซึ่งมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องนั้นย่อมทำได้โดยเสรี แต่ความในกฎกระทรวงนั้นเองได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้นำเข้าที่จะต้องพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า เงินตราไทยที่นำเข้ามา นั้นไม่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หรือมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง ถ้าเงินตราไทยที่นำเข้ามา นั้นเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หรือมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องแล้ว การนำเข้าต้องไม่เกินมูลค่าที่รัฐมนตรีประกาศ คือ ผู้เดินทางเข้ามาในประเทศจะนำเงินตราไทยมากับตนไม่เกิน 2,000 บาท หรือในกรณีครอบครัวหนึ่งเดินทางโดยใช้หนังสือเดินทางฉบับเดียวไม่เกิน 4,000 บาท ได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน²

อย่างไรก็ตามถ้าเป็นกรณีการนำเข้าเกินจำนวน 2,000 บาท หรือ 4,000 บาท ดังกล่าวแล้วแต่กรณี จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานและโดยเฉพาะในกรณีที่สำนักงานใหญ่หรือตัวแทนในต่างประเทศของตัวแทนรับอนุญาต จะส่งธนบัตรไทยเข้ามาเพื่อขอแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศสกุลใดเพื่อส่งกลับออกไป ตัวแทนรับอนุญาตต้องทำหนังสือขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานและเมื่อได้รับอนุญาตและได้รับธนบัตรไทยที่ส่งเข้ามาไว้แล้ว ต้องห้าบบ ล.ป. 31 โดยอ้างถึงหนังสืออนุญาตของเจ้าพนักงานแล้วตัวแทน

¹ พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 3 และคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ให้คำนิยามไว้ว่า " เงินตรา " หมายถึงเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายไทย

² ดูประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 3 (Bank of Thailand 1980:19; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525:21)

รับอนุญาตจึงอนุญาตแบบ ล.ป. 31 ในนามเจ้าพนักงานได้¹

3. การนำเข้าซึ่งเงินตราต่างประเทศ

ระเบียบพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินไม่ได้กำหนดข้อห้ามในการนำเข้าซึ่งเงินตราต่างประเทศไว้แต่อย่างใด เพียงแต่ความในกฎกระทรวง ข้อ 20. ได้กำหนดให้บุคคลผู้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศด้วยประการอื่นใด² นอกจากค่าของที่ส่งออกที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ข้อ 16. ที่ได้ศึกษามาแล้วข้างต้นนั้น ต้องขายเงินตราต่างประเทศที่ได้มานั้นแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารรับอนุญาตหรือบุคคลรับอนุญาต³ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มา ทั้งนี้เว้นแต่เจ้าพนักงานจะมีคำสั่งยกเว้นโดยทั่วไปหรือโดยเฉพาะไว้โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการยกเว้นนั้นด้วยหรือไม่ก็ได้

การนำเข้าซึ่งเงินตราต่างประเทศโดยเฉพาะประเภทเงินค่าบริการ หรือเงินได้เปล่าซึ่งผู้ได้มาไม่มีพันธะต้องส่งเงินนั้นกลับคืนออกไปภายหลังดังกล่าวในกฎกระทรวง ข้อ 20 นี้ มีระเบียบและพิธีการปฏิบัติดังนี้

¹ ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 18. (Bank of Thailand 1980:64; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525: 67)

² ในหัวข้อนี้จะได้กล่าวถึงเฉพาะเงินตราต่างประเทศที่นำเข้าประเภทเงินค่าบริการ หรือเงินได้เปล่าซึ่งผู้ได้มาไม่มีพันธะต้องส่งกลับคืนออกไปภายหลัง ส่วนเงินตราต่างประเทศที่ได้มาเพื่อการลงทุน หรือเงินกู้ซึ่งผู้ได้มามีพันธะต้องส่งกลับคืนออกไปภายหลังนั้น ได้แยกส่วนพิจารณาไว้ในเรื่องการส่งออกซึ่งเงินทุน

³ กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2497) ข้อ 2. ให้คำนิยามไว้ว่า " บุคคลรับอนุญาต " หมายความว่า บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ซื้อขายให้กู้ยืม แลกเปลี่ยนธนบัตรต่างประเทศ ธนาคารต่างประเทศ เทரியูกระชาปณัติต่างประเทศ หรือเช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศ

- 1) วิธีการขายเงินตราต่างประเทศ
- 2) ข้อยกเว้นสำหรับวิธีการขายเงินตราต่างประเทศ

3.1 วิธีการขายเงินตราต่างประเทศ

3.1.1 วิธีการขายเงินตราต่างประเทศแก่ตัวแทนรับอนุญาต

บุคคลผู้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศด้วยประการอื่นใด นอกจากค่าของที่ส่งออกโดยเฉพาะเงินประเภทค่าบริการ หรือเงินได้เปล่าซึ่งผู้ได้มาไม่มีพันธะต้องส่งเงินนั้นคืนออกไป ที่ประสงค์จะเสนอขายเงินตราต่างประเทศที่ได้มานั้นแก่ตัวแทนรับอนุญาต หรือในกรณีที่ตัวแทนรับอนุญาตได้รับเงินตราต่างประเทศดังกล่าวในนามบุคคลใดซึ่งตัวแทนรับอนุญาตจะต้องแจ้งให้บุคคลนั้นทราบพร้อมกับแจ้งด้วยว่าจะต้องขายเงินตราต่างประเทศนั้นแก่ตัวแทนรับอนุญาตภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากตัวแทนรับอนุญาต¹ ในกรณีดังกล่าวผู้เสนอขายเงินตราต่างประเทศจะต้องยื่นแบบ ล.ป. 71 ข² โดยผู้เสนอขายเงินตราต่างประเทศจะต้องระบุรายละเอียดของการได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศที่นำเข้า หรือวัตถุประสงค์ในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าด้วย³ และโดยเฉพาะในกรณีที่บริษัทขนส่งเสนอขายเงินตราต่างประเทศที่ได้รับชำระค่าโดยสารจากผู้ชำระที่ได้ซื้อไปจากตัวแทนรับอนุญาต บริษัท

¹ ฎคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 64 (Bank of Thailand 1980 : 54; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 57).

² ฎคำสั่งให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 62 (Bank of Thailand 1980 : 53; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 57) และหนังสือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่ ทส. (จ.ว.) 1/2526 ลงวันที่ 19 กันยายน 2526, (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2526 : 1).

³ ฎคำเสนอแนะการปฏิบัติและการกรอกรายการในแบบ ล.ป. 71 ข. ข้อ 4 (2), 6. (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2526 : 2).

ขนส่งที่ยื่นแบบ ล.ป. 71 ข. จะต้องสำแดงเลขหมายอนุญาตของแบบ ล.ป. 31 ซึ่งปรากฏใน ดราฟท์ หรือตราสารการจ่ายเงินอย่างอื่นในแบบ ล.ป. 71 ข. นั้นด้วย¹

สำหรับรายละเอียดของการได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศที่นำเข้ามา หรือวัตถุประสงค์ในการนำเงินตราต่างประเทศเข้านั้น ส่วนการควบคุมปริวรรต 2 ฝ่ายการต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้จำแนกไว้เป็น 7 กรณีด้วยกัน ดังนี้ คือ

1. ค่าระวางและค่าเบี้ยประกันสินค้า ได้แก่ ค่าระวางสำหรับสินค้าส่งออกสินค้านำเข้าซึ่งซื้อขายกันโดยต่างประเทศ และสินค้าผ่านแดนที่ขนส่งโดยทางเรือ ทางเครื่องบินและโดยพาหนะอื่น ๆ ค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับสินค้าส่งออกสินค้านำเข้าและสินค้าผ่านแดน รวมทั้งค่าสินไหมทดแทนประกันภัยสินค้า และค่าบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการขนส่งสินค้านี้ระหว่างประเทศ เช่น รายได้จากการให้เช่าโกดังเพื่อเก็บรักษาสินค้า
2. ค่าขนส่งอื่น ๆ ที่มีใช้การขนส่งสินค้าได้แก่ ค่าโดยสารทางเรือ ทางเครื่องบินและค่าโดยสารทางพาหนะอื่น ๆ ค่าเติมน้ำมันยานพาหนะ เช่น ค่าน้ำมันที่เติมให้กับสายการบินต่างประเทศ ค่าบริการที่ให้กับยานพาหนะ เช่น ค่าเช่าท่าจอดเรือ ค่านำร่อง ค่าเช่าเหมา เช่น ค่าเช่าเหมาเรือ ค่าขนส่งอื่น ๆ เช่น ค่าพัสดุไปรษณีย์
3. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างประเทศ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายของผู้ที่เดินทางเข้ามาพำนักในประเทศระยะเวลาหนึ่ง และรวมทั้งรายรับเงินตราต่างประเทศของบริษัทท่องเที่ยวด้วย
4. ค่าบริการภาครัฐบาล ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับราชการทหาร ราชการอื่น ๆ สถานกงสุล และสถานทูตต่างประเทศ เงินที่ขอแลกคืนซึ่งเหลือจากค่าใช้จ่ายของราชการทหารและราชการอื่น ๆ
5. ค่าบริการอื่น ๆ ภาคเอกชน ได้แก่ ค่าบริการจัดการ รายรับจากการให้บริการหรือการจัดการงานแทนบริษัทต่างประเทศ ค่ารับเหมาก่อสร้าง ค่าชดเชยสินค้าส่งคืนหรือขาดจำนวน ค่านายหน้า ค่าสื่อสารโทรคมนาคม ค่าโฆษณา ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์

¹ ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 69. (Bank of Thailand 1980:54; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525:58)

ค่าเช่าอื่น ๆ (ต้องระบุให้ชัดเจน) ค่าเข้าร่วมประชุม ค่าเบี้ยประกันต่อ ค่าสินไหมทดแทนจากการประกันต่อ ค่ามัดจำห้องพัก ค่าบริการท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ต้องระบุให้ชัดเจน)

6. เงินบริจาคหรือเงินได้เปล่าภาคเอกชน ได้แก่ เงินที่เอกชนได้รับจากรัฐบาลหรือเอกชนต่างประเทศรวมทั้งรายได้ส่งกลับของคนไทยที่ได้ไปทำงานในต่างประเทศ เงินโอนของชาวต่างประเทศผู้ย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ในประเทศซึ่งเงินที่นำเข้านั้นเป็นเงินของตนเองของญาติส่งมาให้หรือเงินมรดก เงินช่วยเหลือที่บุคคลหรือสถาบันเอกชนได้รับ เงินช่วยเหลือผู้ลี้ภัย เงินรางวัลจากสลากลอตเตอรี่ เงินบำเหน็จ บำนาญที่เอกชนได้รับจากรัฐบาล หรือเอกชนต่างประเทศ และเงินช่วยเหลืออื่น ๆ (ต้องระบุให้ชัดเจน)

7. เงินบริจาคหรือเงินให้เปล่าภาครัฐบาล ได้แก่ เงินชดใช้หลังสงคราม ค่าทำขวัญ เงินช่วยเหลือทางการ ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม และเงินช่วยเหลืออื่น ๆ (ต้องระบุให้ชัดเจน)¹

3.1.2 การขายเงินตราต่างประเทศแก่บุคคลริบอนุญาติ

คำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่บุคคลริบอนุญาติออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2527 ข้อ 3. (กระทรวงการคลัง 2527 : 1) กำหนดให้บุคคลริบอนุญาติประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศได้แต่เฉพาะการรับซื้อธนบัตรต่างประเทศ หรือ เช็คว่าหรับ เดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศเท่านั้น และใน ข้อ 2. ได้ให้คำนิยามไว้ว่า " ธนบัตรต่างประเทศ " ให้หมายความรวมถึง ธนาบัตรต่างประเทศและเหรียญกษาปณ์ต่างประเทศด้วย ดังนั้นบุคคลริบอนุญาติประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศได้แต่เฉพาะการรับซื้อ ธนบัตรต่างประเทศ ธนาบัตรต่างประเทศ เหรียญกษาปณ์ต่างประเทศ หรือ

¹ ดูคู่มือประกอบการกรอกรายการวัตถุประสงค์ในแบบ ล.ป. 71 ข. (ธนาकारแห่งประเทศไทย 2526 : 1 - 2)

เช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศเท่านั้น

สำหรับการเสนอขายเงินตราต่างประเทศประเภทที่เป็นธนบัตรต่างประเทศ ธนาคารต่างประเทศ หรือผู้กระษัตริย์ต่างประเทศ หรือเช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศให้บุคคลรับอนุญาตนั้น ผู้เสนอขายไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป. 71 ข. แต่บุคคลรับอนุญาตต้องออกไปรับซื้อเงินตราต่างประเทศแก่ผู้ขาย โดยจัดให้มีสำเนา เก็บไว้ที่สำนักงานของตนหนึ่งฉบับ และไปรับซื้อเงินตราต่างประเทศที่กล่าวต้องระบุวันที่ซื้อ ชื่อ และที่อยู่ของผู้ขาย อัตราแลกเปลี่ยน ยอดรวมของเงินบาทและบุคคลรับอนุญาต ต้องจัดทำใบรับซื้อเงินตราต่างประเทศเป็นเล่ม มีเลขหมายลำดับประจำเล่มและเลขหมายลำดับประจำฉบับด้วย¹

ธนบัตรต่างประเทศ ธนาคารต่างประเทศ หรือผู้กระษัตริย์ต่างประเทศ หรือเช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศที่บุคคลรับอนุญาตรับซื้อไว้ นั้น บุคคลรับอนุญาต ต้องขายให้แก่ธนาคารรับอนุญาตภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับซื้อไว้ โดยไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป. 71 แต่ตัวแทนรับอนุญาตต้องออกไปรับซื้อเงินตราต่างประเทศ ให้บุคคลรับอนุญาตผู้ขายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมกับรายงานการรับซื้อในแบบ ล.ป. 117 และแจ้งรายละเอียดด้วย²

¹ คำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่บุคคลรับอนุญาต ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2527 ข้อ 4. (กระทรวงการคลัง 2527 : 1)

² คำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่บุคคลรับอนุญาต ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2527 ข้อ 5. (กระทรวงการคลัง 2527 : 2) และคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 68 (Bank of Thailand 1980 : 54 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 58)

3.1.3 การใช้บัตรสินเชื่อและการเรียกเก็บเงิน

ในกรณีที่ผู้เดินทางจากต่างประเทศซึ่งเป็นผู้ถือบัตรสินเชื่อในต่างประเทศ นำบัตรสินเชื่อนั้นมาใช้ในประเทศไทย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ลงวันที่ 27 กันยายน 2522 ข้อ ข. (Bank of Thailand 1980 : 93-94; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 97-98) ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการเรียกเก็บเงินได้ ดังนี้

1. ในกรณีที่ผู้เป็นร้านค้าส่งไปเรียกเก็บเงินไปเรียกเก็บโดยตรงจากต่างประเทศ เนื่องจากไม่มีตัวแทนผู้ออกบัตรสินเชื่อในในประเทศไทย ผู้เรียกเก็บเงินจะต้องยื่นคำขออนุญาตตามแบบ ล.ป.51 ต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินผ่านธนาคารรับอนุญาต เพื่อคุ้มครองการส่งไปเรียกเก็บเงินออกไปต่างประเทศ โดยแจ้งชื่อสมาชิกที่ใช้บัตรสินเชื่อ จำนวนเงินที่เรียกเก็บ ส่วนลดและจำนวนเงินสุทธิที่พึงได้รับ และให้นำเงินที่เรียกเก็บได้นั้นขายให้ธนาคารรับอนุญาตตามแบบ ล.ป.71 ภายในเจ็ดวันนับจากวันที่ได้รับ โดยระบุเลขที่ แบบ ล.ป.51 ที่ได้รับอนุญาตด้วย

2. ในกรณีที่ผู้เป็นเจ้าของบัตรสินเชื่อเป็นผู้เรียกเก็บเงินอยู่ในประเทศไทย ไม่ว่าจะ เป็นธนาคารรับอนุญาตหรือบริษัท ก็ให้ดำเนินการจัดให้มีใบคุ้มครองการส่งไปเรียกเก็บเงินออกไปต่างประเทศตามแบบ ล.ป.51 เช่นเดียวกัน และเมื่อเรียกเก็บเงินตราต่างประเทศได้ ให้ขายให้แก่ธนาคารรับอนุญาตตามแบบ ล.ป.71 ภายในเจ็ดวันนับจากวันที่ได้รับ

3. ในกรณีที่ผู้ถือบัตรสินเชื่อในประเทศ นำบัตรสินเชื่อไปใช้ในต่างประเทศ การชำระเงินตามบัตรสินเชื่อดังกล่าว จะนำมาหักกับการชำระเงินตามใบเรียกเก็บเงินจากการนำบัตรสินเชื่อในต่างประเทศมาใช้ในประเทศไทยไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

3.2 ข้อยกเว้นสำหรับพิธีการขายเงินตราต่างประเทศ

3.2.1 ข้อยกเว้นไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป.71

ในการเสนอขายเงินตราต่างประเทศประเภทที่เป็นธนบัตรต่างประเทศ ธนาคารบัตรต่างประเทศ เหรียญกระษาปณ์ต่างประเทศ หรือ เช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็น

เงินต่างประเทศ ให้ตัวแทนรับอนุญาต โดยบุคคลผู้เสนอขายคนเดียวไม่เกิน มูลค่า 500 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือเทียบเท่าตามอัตราตลาด ได้รับยกเว้นไม่ต้องยื่น แบบ ล.ป. 71 แต่ในกรณีนี้ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องรายงานยอดรวมของเงินทุกสกุลที่รับซื้อในวันหนึ่ง ๆ ในแบบ ล.ป. 71 เพียงฉบับเดียว พร้อมกับสำแดง ชื่อและตำบล ที่อยู่ของผู้เสนอขาย สกุลและจำนวนเงินตราต่างประเทศที่ขาย และเหตุแห่งการที่ผู้ขาย ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศด้วย¹ แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่งานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ได้กำหนดให้แยกรายงานการรับซื้อเงินในแบบ ล.ป. 71 ในวันหนึ่ง ๆ ตามประเภทของเงินนั้น กล่าวคือ แบบ ล.ป. 71 ฉบับหนึ่งใช้ได้สำหรับประเภทหนึ่งพร้อมกับประทับตราในตอนบนของแบบ ล.ป. 71 ให้เป็นที่สังเกตได้ โดยง่ายว่าเป็นการขายเงินตราต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับรายได้จากการท่องเที่ยว (Income from Tourists) รายได้จากคนไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศ (Income from Working abroad) หรือ การขายเงินคงเหลือคืนของผู้เดินทางกลับจากต่างประเทศ (Travel expenditure Unused)²

นอกจากนั้นแล้วในกรณีที่ตัวแทนรับอนุญาต ได้รับเงินตราต่างประเทศ ค่าบริการซึ่งตัวแทนรับอนุญาต จะได้รับจากตัวแทนของตนในต่างประเทศในการที่ ตัวแทนรับอนุญาตได้ปฏิบัติ จุรกิจให้ รวมทั้ง ค่าดอกเบียตามตัวเงิน ค่าไปรษณีย์และ หรือค่า โทรเลข ตัวแทนรับอนุญาตจะลงรับเงินตราต่างประเทศดังกล่าวที่ได้มา เข้าบัญชีของ

¹ คำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 67 (Bank of Thailand 1980 : 54 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 58)

² คู่มือหนังสือของเจ้าหน้าที่งานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่ ตส.(จ.ว.) 1/2523 ลงวันที่ 18 มกราคม 2523 (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 148)

คนในต่างประเทศได้ โดยไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป. 71 แต่ทั้งนี้ ตัวแทนรับอนุญาตจะต้อง
 รายงานจำนวนเงินตราต่างประเทศที่ลงรับในแบบ ล.ป. 117 พร้อมกับแจ้ง ราย
 1
 ละเอียดด้วย

3.2.2 ข้อยกเว้นไม่ต้องขายเงินตราต่างประเทศ

การได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศด้วยประการอื่นใดนอกจากค่า
 ของที่ส่งออกของบุคคลดังต่อไปนี้ ได้รับยกเว้นไม่ต้องขายเงินตราต่างประเทศที่ได้มานั้น
 แก่ธนาคารรับอนุญาต หรือบุคคลรับอนุญาต นับแต่วันที่ได้มา คือ

- (1) ผู้เดินทางผ่าน เฉพาะ เงินที่ส่งตาม เข้ามา
- (2) สถานทูตต่างประเทศ
- (3) สำนักงานชำนาญพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติ
- (4) องค์การสนธิสัญญาร่วมมือป้องกันแห่ง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้²

อย่างไรก็ตามในกรณีที่ผู้เดินทางผ่านสถานทูตต่างประเทศ สำนักงานชำนาญพิเศษ
 แห่งองค์การสหประชาชาติหรือองค์การสนธิสัญญาร่วมมือป้องกันแห่ง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 ดังกล่าว ประสงค์จะขายเงินตราต่างประเทศที่ได้มานั้นให้ธนาคารรับอนุญาต หรือบุคคลรับ
 อนุญาต ผู้เสนอขายจะต้องปฏิบัติตามพิธีการขายเงินตราต่างประเทศ ตามพิธีการทั่วไปที่
 ได้ศึกษาแล้วข้างต้น กล่าวคือ ถ้าเป็นบุคคลคนเดียวเสนอขายเงินตราต่างประเทศเป็น
 มูลค่าเกินกว่า 500 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือเทียบเท่าตามอัตราตลาด ผู้เสนอขาย

¹ ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม
 2502 ข้อ 66. (Bank of Thailand 1980 : 53 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 :
 57)

² ดูประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ลงวันที่ 25 พฤษภาคม
 2502 ข้อ 5. (Bank of Thailand 1980 : 23 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย
 2525 :26)

จะต้องยื่นแบบ ล.ป. 71 และ โดยเฉพาะสำหรับผู้เดินทางผ่านที่ส่งเงินตามเข้ามา ผ่านทางตัวแทนรับอนุญาต ตัวแทนรับอนุญาตนั้นจะต้องรายงานในแบบ ล.ป. 114 และเมื่อผู้เดินทางผ่านเสนอขายเงินตราต่างประเทศที่ส่งตาม เข้ามานั้นให้ตัวแทนรับอนุญาตตามแบบ ล.ป. 71 จะต้องสำแดงว่า " ผู้เดินทางผ่าน " ไว้ตอนบนแบบ ล.ป. 71 และแจ้งเลขที่แบบ ล.ป. 114 ในช่องที่จัดไว้สำหรับสำแดงข้อความเพิ่มเติมด้วย¹

4. การนำเงินตราติดตัวออกนอกประเทศ

กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2511) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2512) จำกัดการนำเงินตราไทยติดตัวออกนอกประเทศไว้ดังนี้

"ข้อ 9. ห้ามมิให้บุคคลใด.....นำเงินตราหรือหลักทรัพย์อันมีค่าหรือพึงจ่ายเป็นเงินตราออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่

(ก) ผู้เดินทางไปต่างประเทศซึ่งจะนำเงินตราไปกับตนขณะเดินทางออกนอกประเทศในจำนวนไม่เกิน ห้าร้อยบาท หรือในกรณีครอบครัวหนึ่งเดินทางโดยใช้หนังสือเดินทางฉบับเดียวไม่เกินหนึ่งพันบาท"

สำหรับในกรณีการนำเงินตราต่างประเทศติดตัวออกนอกประเทศนั้น ความในกฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2515) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2518) กำหนดไว้

¹ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 29 (Bank of Thailand 1980 : 68 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 71)

ดังนี้

" ข้อ 11. ห้ามมิให้บุคคลใด.....นำปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศ หรือ หลักทรัพย์มีค่าหรือพึงจ่ายเป็น เงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับแก่

(1) ผู้เดินทางไปต่างประเทศซึ่งนำปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศออกไปไม่เกิน มูลค่าที่รัฐมนตรีประกาศ "

จากความในกฎกระทรวง ข้อ 9 และ 11 ดังกล่าวข้างต้น กระทรวง การคลัง ได้ออกประกาศและคำสั่งอัน เกี่ยวกับการนำเงินตราติดตัวออกนอกประเทศไว้ดังนี้

- 1) การนำออกซึ่งเงินตราที่ไม่ต้องได้รับอนุญาต
- 2) การนำออกซึ่งเงินตราที่ต้องได้รับอนุญาต

4.1 การนำออกซึ่งเงินตราที่ไม่ต้องได้รับอนุญาต

ผู้เดินทางไปต่างประเทศจะนำเงินตราไทยไปกับตน ขณะเดินทางออก นอกประเทศ ในจำนวนไม่เกิน 500 บาท หรือครอบครัวหนึ่งเดินทางโดยใช้หนังสือเดินทางฉบับเดียวไม่เกิน 1,000 บาท ได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

สำหรับเงินตราต่างประเทศผู้เดินทางไปต่างประเทศจะนำ ปัจจัยชำระ เงินต่าง ประเทศ¹ ไปกับตน คำนวณเป็นมูลค่าไม่เกิน 250 ดอลลาร์สหรัฐหรือเมริกกา หรือ ในกรณีครอบครัวหนึ่งเดินทางโดยใช้หนังสือเดินทางฉบับเดียว คำนวณเป็นมูลค่า ไม่เกิน

¹ กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุม การแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ข้อ 2 และคำสั่งกระทรวงการคลัง ลงวันที่ 5 พฤษภาคม 2502 ให้คำนิยามไว้ว่า " ปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศ " หมายถึง เงินตราต่างประเทศ และ เล็ตเตอร์ออฟเครดิต

500 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน¹

ในการซื้อธนบัตรต่างประเทศ หรือธนาคารบัตรต่างประเทศ หรือเหรียญ
กระษาปณ์ต่างประเทศมูลค่าไม่เกิน 250 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือเทียบเท่าตาม
อัตราตลาด ของผู้เดินทางไปต่างประเทศหนึ่งคน ต่อการเดินทางหนึ่งครั้ง ผู้ซื้อจะ
ต้องแสดงหนังสือเดินทาง หรือเอกสารการเดินทางอื่นที่ออกโดยทางราชการ และ
ตัวแทนรับอนุญาตได้ตรวจสอบการเดินทางในกรณีที่มีการซื้อเงินในลักษณะนี้มาก่อนแล้ว
จนเป็นที่พอใจ ตัวแทนรับอนุญาตจึงจะขายเงินตราต่างประเทศให้ได้โดยผู้ซื้อไม่ต้อง
ยื่นแบบ ล.ป.31 ทั้งนี้ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องสำแดงการขายเงินตราต่างประเทศดัง
กล่าวในหน้าสุดท้ายของหนังสือเดินทาง หรือเอกสารการเดินทางอื่น ของผู้ซื้อเงินตรา
ต่างประเทศที่ออกให้แก่ผู้ซื้อทุกรายไว้เพื่อการตรวจสอบ และตัวแทนรับอนุญาตจะต้อง
รายงานยอดรวมของการขายเงินทุกสกุลที่ขายในวันหนึ่ง ๆ ในแบบ ล.ป.31 เพียงฉบับ
เดียว โดยสำแดง ชื่อ นามสกุล และตำบลที่อยู่ของผู้ซื้อ สกุลและจำนวนเงินตราต่าง
ประเทศที่ซื้อ ส่งให้เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินพร้อมกับต้นฉบับแบบ ล.ป.
31 ด้วย²

¹ดูประกาศกระทรวงการคลัง ออกตามความในกฎกระทรวง ฉบับที่ 19
(พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.
2485 ข้อ 4 (Bank of Thailand 1980 : 19 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย
2525 : 21)

²ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม
2502 ข้อ 37. ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 16 ลงวันที่ 27
พฤษภาคม 2527 (กระทรวงการคลัง 2527 : 1-2)

4.2 การนำออกซึ่งเงินตราที่ต้องได้รับอนุญาต

ในกรณีที่ผู้เดินทางไปต่างประเทศประสงค์จะนำเงินตราไทยไปกับตนขณะเดินทางออกนอกประเทศเกินจำนวน 500 บาท หรือ 1,000 บาท และหรือนำเงินตราต่างประเทศออกไปกับตนเกินมูลค่า 250 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือ 500 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา แล้วแต่กรณี จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานโดยยื่นใบสุทธิแบบ ล.ป.51 ต่อตัวแทนรับอนุญาตเพื่อขอซื้อเงินตราต่างประเทศ หรือค้ำเงินตราไทย บัญชีชำระเงินต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์¹ ที่บุคคลนั้นมีกรรมสิทธิ์อยู่แล้ว เพื่อนำไปพร้อมกับตนโดยสำแดงวัตถุประสงค์ในการเดินทางไปต่างประเทศ ระยะเวลาที่จะอยู่ในแต่ละประเทศ และเลขที่หนังสือเดินทาง โดยเฉพาะในกรณีที่ขอใบสุทธิเพื่อค้ำเงินตราไทย บัญชีชำระเงินต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ที่ ผู้ยื่น² มีกรรมสิทธิ์อยู่แล้ว ให้สำแดง วัน เดือน ปี ที่ได้รับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นด้วย

เมื่อตัวแทนรับอนุญาตพอใจรายการในแบบ ล.ป.51 ที่ได้รับ และผู้ยื่นแบบ ล.ป.51 มีหนังสือเดินทางซึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ของประเทศที่จะเดินทางไปได้ลงตราประทับแล้ว จะต้องส่งแบบ ล.ป. 51 ให้เจ้าพนักงานพิจารณา และเมื่อเจ้าพนักงานพิจารณาอนุญาตแล้ว ตัวแทนรับอนุญาตต้องมอบใบสุทธิแบบ ล.ป.51 ให้ผู้ยื่นเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในกรณีที่ไม่มีด่าน

¹พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 3 และคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ให้คำนิยามไว้ว่า " หลักทรัพย์ " หมายถึง หุ้น พันธบัตร ตั๋ว และใบรับฝากเงิน

²ดูคำสั่ง กระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 40, 42 และ 43 (Bank of Thailand 1980 : 45 ; ธนาคาร แห่งประเทศไทย 2525 : 49-50)

ศุลกากร ในขณะที่จะออกนอกประเทศ แต่ถ้าผู้ที่มีใบอนุญาตแบบ ล.ป.51 แล้วประสงค์จะนำเงินตราไทย ปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศหรือหลักทรัพย์ไปกับตนเพิ่มเติมจากที่ได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตเดิม บุคคลนั้นจะต้องยื่นใบอนุญาตแบบ ล.ป.51 ฉบับใหม่ซึ่งได้สำแดงทรัพย์สินที่ได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตแบบ ล.ป.51 ฉบับเดิม และทรัพย์สินที่จะนำไปกับตนเพิ่มเติม พร้อมทั้งยื่นใบอนุญาตแบบ ล.ป.51 ฉบับเดิมต่อตัวแทนรับอนุญาต ซึ่งเมื่อตัวแทนรับอนุญาตได้รับแบบ ล.ป.51 และเป็นที่พอใจว่า รายการในแบบ ล.ป.51 และหลักฐานที่ยื่นประกอบแท้จริงและถูกต้อง จะต้องส่งแบบ ล.ป.51 ฉบับใหม่และใบอนุญาตแบบ ล.ป.51 ฉบับเดิมพร้อมด้วย หลักฐานที่เกี่ยวข้องให้เจ้าพนักงานพิจารณา¹

อย่างไรก็ตามในการขอซื้อปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศเพื่อนำไปกับตน ตัวแทนรับอนุญาตยังต้องปฏิบัติตาม ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต² โดยเฉพาะ ฉบับที่ 33 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2525 (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 1-5) และฉบับที่ 35 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2527 (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2527 : 1-4) อีกด้วย กล่าวคือเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยน

¹ ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 42. และ 43. (Bank of Thailand 1980 : 45 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 49-50)

² ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 41 (Bank of Thailand 1980 : 45 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 49)

การเดินทางไปกลับและกักหรือ เย็บใบสำแดงการแลกเปลี่ยนเงินและการเดินทางไปกลับ นั้นกับปกหลังของหนังสือ เดินทางของผู้ขอ เพื่อผู้ขอใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่กองตรวจคน- เข้าเมืองในการเดินทางไปกลับ ใบสำแดงการแลกเปลี่ยนเงินและการเดินทางไปกลับ นี้ เมื่อผู้ขอ เดินทางกลับแล้ว เจ้าหน้าที่กองตรวจคน เข้าเมืองจะรวบรวมนำส่งเจ้าพนักงาน ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินเพื่อตรวจสอบต่อไป

5. การนำเงินตราติดตัวของผู้เดินทางผ่าน

กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2511) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2512) จำกัดการนำเงินตราไทย ติดตัวของผู้เดินทางผ่านไว้ดังนี้

"ข้อ ๑ ห้ามมิให้บุคคลใด...นำเงินตราหรือหลักทรัพย์อันมีค่า หรือพึงจ่ายเป็น เงินตราออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่

ฯลฯ

(ข) ผู้เดินทางผ่านซึ่งจะนำเงินตราไปกับตนขณะ เดินทางออกนอกประเทศ ในจำนวนไม่เกินห้าร้อยบาท หรือในกรณีครอบครัวหนึ่ง เดินทางโดยใช้หนังสือ เดินทาง ฉบับเดียวไม่เกินหนึ่งพันบาท

(ค) ผู้เดินทางผ่านซึ่งนำเงินตรา หรือหลักทรัพย์อันมีค่า หรือพึงจ่ายเป็น เงินตราออกนอกประเทศ แต่ละประเภทเป็นมูลค่าไม่เกินเงินตรา หรือหลักทรัพย์อันมีค่า หรือ พึงจ่ายเป็นเงินตราที่นำเข้ามาในประเทศ หรือไม่เกินจำนวนตามที่กำหนดไว้ใน (ข) แล้ว แต่กรณี"

สำหรับในกรณีการนำเงินตราต่างประเทศติดตัวของผู้เดินทางผ่านนั้น ความ
ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 16
(พ.ศ. 2515) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2518) กำหนดไว้ดังนี้

"ข้อ 11 ห้ามมิให้บุคคลใด... นำปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์
อันมีค่า หรือหิ้งจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต
จากเจ้าพนักงาน

ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับแก่

ฯลฯ

(2) ผู้เดินทาง หรือผู้ที่เข้ามาในราชอาณาจักรชั่วคราวระยะเวลาที่กำหนดในตัว-
เดินทางผ่าน หรือตัวเดินทางไปกลับแล้วแต่กรณี ซึ่งนำปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ หรือ
หลักทรัพย์อันมีค่าหรือหิ้งจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศ ที่เป็นของตนเองออกนอกประเทศ
พร้อมกับตน แต่ถ้าเป็นเงินตราต่างประเทศประเภทธนบัตรต่างประเทศ ธนาकारบัตร-
ต่างประเทศ หรือเหรียญษาปณ์ต่างประเทศ จะนำออกพร้อมกับตนได้ไม่เกินมูลค่าที่
รัฐมนตรีประกาศ เว้นแต่ในขณะนำเข้าจะได้แจ้งจำนวนที่นำเข้า เกินกว่าจำนวนใน
ประกาศดังกล่าวไว้เป็นลายลักษณ์อักษรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
แล้ว"

จากความในกฎกระทรวง ข้อ 9 และ 11 ข้างต้น กระทรวงการคลังและ
ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศจำกัดการนำเงินตราติดตัวของผู้เดินทางผ่าน
ไว้ดังนี้

ผู้เดินทางผ่านหรือผู้ที่เข้ามาในราชอาณาจักรชั่วคราวระยะเวลาที่กำหนดในตัว-
เดินทางผ่าน หรือตัวเดินทางไปกลับซึ่งจะนำเงินตราไทยไปกับตนขณะเดินทางออก
นอกประเทศ ในจำนวนไม่เกิน 500 บาท หรือในกรณีครอบครัวหนึ่งเดินทางโดยใช้
หนังสือเดินทางฉบับเดียวไม่เกิน 1,000 บาท หรือจะนำเงินตราไทย หรือหลักทรัพย์
อันมีค่าหรือหิ้งจ่ายเป็นเงินตราไทย แต่ละประเภทไม่เกินมูลค่าที่นำเข้ามาในประเทศ
แล้วแต่กรณีได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

สำหรับในกรณีเงินตราต่างประเทศนั้นผู้เดินทางผ่าน หรือที่เข้ามาในราชอาณาจักรชั่วคราวระยะเวลาที่กำหนดในตัวเดินทางผ่าน หรือตัวเดินทางไปกลับ ซึ่งนำปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์อันมีค่า หรือทิ้งจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศ ที่เป็นของตนเอง ออกนอกประเทศพร้อมกับตน ถ้าเป็นเงินตราต่างประเทศประเภทธนบัตรต่างประเทศ ธนาคารต่างประเทศ หรือ เหรียญกระษาปณ์ต่างประเทศ จะนำออกพร้อมกับตนได้ไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เว้นแต่ในขณะนำเข้าจะได้แจ้งจำนวนที่นำเข้าเกินกว่าจำนวนดังกล่าวไว้เป็นลายลักษณ์อักษรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรแล้ว¹

อย่างไรก็ตามในกรณีที่ผู้เดินทางผ่านซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องขายเงินตราต่างประเทศที่ส่งตามเข้ามาผ่านตัวแทนรับอนุญาตเพื่อจ่ายให้แก่ผู้เดินทางผ่าน ซึ่งตัวแทนรับอนุญาตต้องรายงานใน แบบ ล.ป.114 และผู้เดินทางผ่านมิได้ขายเงินตราต่างประเทศนั้นให้ตัวแทนรับอนุญาต เมื่อผู้เดินทางผ่านประสงค์จะแลกเปลี่ยนปัจจัยชำระเงินต่างประเทศชนิดหนึ่งเป็นอีกชนิดหนึ่ง และหรือสกุลหนึ่งเป็นอีกสกุลหนึ่ง และหรือจะนำเงินตราต่างประเทศที่ส่งตามเข้ามาดังกล่าวกลับออกไปกับตน ตัวแทนรับอนุญาตแลกเปลี่ยนและออกใบสุทธิแบบ ล.ป.51 ในนามเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้ โดยสำแดงคำว่า "ผู้เดินทางผ่าน" ไว้ตอนบนแบบ ล.ป.51 และแจ้งเลขที่ แบบ ล.ป.114 ในช่องที่จัดไว้สำหรับสำแดงข้อความเพิ่มเติมด้วย²

¹ ดูประกาศกระทรวงการคลังออกตามความในกฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ข้อ 4 (Bank of Thailand 1980 : 19; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 21).

² ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 29 (Bank of Thailand 1980 : 81; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 85).

สำหรับในกรณีที่ผู้เดินทางผ่านนำปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศที่สั่งจ่ายในนามของ ผู้เดินทางนั้นเองซึ่งผู้เดินทางผ่านได้นำติดตัวเข้ามาในราชอาณาจักร หรือนำธนบัตร และเหรียญกระดาษต่างประเทศที่ผู้เดินทางผ่านนำติดตัวเข้ามาและมีหลักฐานการนำเข้า ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรออกให้มาแสดง หรือนำปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศที่ผู้เดินทางผ่านได้ซื้อ หรือแลกเปลี่ยนไว้จากตัวแทนรับอนุญาต หรือนำธนบัตร หรือเหรียญกระดาษต่างประเทศที่ซื้อไว้จากบุคคลรับอนุญาต โดยมีหลักฐานซื้อหรือแลกเปลี่ยนของตัวแทนรับอนุญาต หรือบุคคลรับอนุญาตแล้วแต่กรณีมาแสดงในการขอแลกเปลี่ยนกับปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศอีกชนิดหนึ่ง หรืออีกสกุลหนึ่ง เพื่อส่งออกหรือนำติดตัวออกนอกราชอาณาจักร ตัวแทนรับอนุญาตแลกเปลี่ยนและออกไปสู่ระเบียบ ล.ป. 51 ในนามเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้ แต่ในการส่งคู่ฉบับแบบ ล.ป. 51 ไปยังส่วนควบคุมการปริวรรต ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องมีหลักฐานการนำเข้าหรือหลักฐานการซื้อ หรือแลกเปลี่ยนดังกล่าว ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องแสดงเลขที่ และวันที่ ของหลักฐานการนำเข้าไว้ ในคู่ฉบับแบบ ล.ป. 51 หรือแนบหลักฐานการซื้อขายแลกเปลี่ยนแล้วแต่กรณี¹ ไปกับคู่ฉบับแบบ ล.ป. 51 ด้วย

6. การส่งออกซึ่งเงินตราทางไปรษณีย์ หรือโดยทางอื่น

กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2511) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2512) จำกัดการส่งออกซึ่งเงินตราไทยทางไปรษณีย์ และหรือโดยทางอื่น ไว้ดังนี้

¹ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ฉบับที่

11 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2509 (Bank of Thailand 1980 : 81 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 85)

" ข้อ 9 ห้ามมิให้บุคคลใดส่ง.....เงินตราหรือหลักทรัพย์อัน
มีค่า หรือพึงจ่ายเป็นเงินตราออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน
ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่

๗ ล ๗

(ง) ผู้ส่งเงินตราออกนอกประเทศทางไปรษณีย์ในจำนวนครั้งละไม่เกิน
สองร้อยบาท "

สำหรับการจำกัดการส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศไม่ว่าโดยทางใด กฎ-
กระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการ
แลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดย กฎกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ.
2511) ฉบับที่ 16 (พ.ศ.2515) และฉบับที่ 18 (พ.ศ.2518) กำหนด
ไว้ดังนี้

" ข้อ 11 ห้ามมิให้บุคคลใดส่ง.....ปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศหรือ
หลักทรัพย์อันมีค่า หรือพึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้
รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน "

จากความในกฎกระทรวง ข้อ 9 และ 11 ดังกล่าว กระทรวงการ-
คลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้กำหนดระ-
เบียบพิธีการ จำกัดการส่งออก ซึ่งเงินตราไว้พอสรุปได้ดังนี้

การส่งเงินตราไทยออกนอกประเทศทางไปรษณีย์ในจำนวนครั้งละไม่เกิน
250 บาท ทำได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
แต่ถ้าเป็นกรณีการส่งออกซึ่งเงินตราไทยเกินจำนวน 250 บาท และหรือการส่งออกซึ่ง
เงินตราต่างประเทศไม่ว่าโดยทางไปรษณีย์หรือโดยทางอื่น ผู้ประสงค์ จะส่งออกซึ่งเงิน
ตราไทย ปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ที่บุคคลนั้นมีกรรมสิทธิ์อยู่แล้ว จะ

ต้องยื่นใบสุทธิแบบ ล.ป.51 ต่อตัวแทนรับอนุญาตเพื่อค้ำเงินตราที่ส่งออก โดยสำแดง วัน เดือน ปี ที่ได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นด้วย เมื่อตัวแทนรับอนุญาตได้รับ แบบ ล.ป.51 และเป็นที่ยอมรับว่ารายการในแบบ ล.ป. 51 และหลักฐานที่ยื่นประกอบแท้ จริงและถูกต้อง จะต้องส่งแบบ ล.ป.51 พร้อมด้วยหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้เจ้าพนักงาน พิจารณา ซึ่งเมื่อเจ้าพนักงานพิจารณาอนุญาตแล้ว ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องมอบใบสุทธิ แบบ ล.ป. 51 ให้แก่ผู้ยื่นเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร แล้วแต่กรณี ในขณะที่ทำพิธีการส่งออก¹

อย่างไรก็ตามในการส่งเงินออกไปชำระตามบัตรสินเชื่อที่นำไปใช้ในต่างประเทศนั้น ตัวแทนบริษัทบัตรสินเชื่อในประเทศไทย ซึ่งอาจเป็นธนาคารรับอนุญาต หรือ บริษัทเป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บเงินบาท จากสมาชิก ผู้ใช้บัตรสินเชื่อจะต้องยื่นคำขอตาม แบบ ล.ป. 31 ต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินผ่านธนาคารรับอนุญาต โดย แจ้ง ชื่อสมาชิกผู้ใช้บัตรสินเชื่อ นั้น จำนวนเงินที่จ่ายไป และแนบหลักฐานใบเรียกเก็บ เงิน รวมทั้งระบุเลขที่แบบ ล.ป. 51 ที่ได้รับอนุญาตด้วย แต่ถ้าไม่มีตัวแทนบริษัท บัตรสินเชื่อ นั้น จะต้องยื่นคำขอตามแบบ ล.ป. 31 ต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยน เงิน โดยผ่านธนาคารรับอนุญาต พร้อมกับแจ้งจำนวนเงินที่ได้ใช้จ่ายไป และแนบหลักฐานใบเรียกเก็บเงิน รวมทั้งระบุเลขที่แบบ ล.ป. 51 ที่ได้รับอนุญาตด้วย²

ในการส่งปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศประเภทอื่น ๆ เช่น เช็ค หรือเช็ค สำหรับเดินทาง ออกไปเพื่อเรียกเก็บเงินโดยวิธีอื่นนอกจากทางไปรษณีย์นั้น จะต้องยื่น

¹ คำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 40 และ 44 (Bank of Thailand 1980 : 45-46 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 49-50)

² ฎประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ลงวันที่ 27 กันยายน 2522 (Bank of Thailand 1980 : 93 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 97)

แบบ ล.ป. 51 พร้อมสำเนาบัญชีนำส่งปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศที่ส่งออกไปเพื่อเรียกเก็บ ต่อตัวแทนรับอนุญาต และเมื่อตัวแทนรับอนุญาตออกไปสุทธิแบบ ล.ป. 51 ในนามเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินแล้ว จะต้องมอบต้นฉบับใบสุทธิแบบ ล.ป. 51 ให้ผู้ยื่น เพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในขณะที่ทำพิธีการส่งออกพร้อมทั้งส่งคู่ฉบับแบบ ล.ป. 51 และสำเนาบัญชีนำส่งปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศที่ส่งออกไปยังส่วนควบคุมการปริวรรต ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายในวันทำการถัดไป ¹

สำหรับในกรณีการส่งเล็ดเตอร้ออฟเครดิต ดราฟท์ ตราสารการจ่ายเงิน อย่างเป็นทางการอื่น หรือปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศที่ตัวแทนรับอนุญาตได้รับ เพื่อส่งไปเรียกเก็บเงินออกทางไปรษณีย์ ซึ่งไม่ต้องมีใบสุทธิแบบ ล.ป. 51 ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องปฏิบัติ ดังนี้คือ

1) ในกรณีที่ตัวแทนรับอนุญาต เป็นผู้ส่งจะต้องประทับตราแสดงชื่อตัวแทนรับอนุญาตบนซอง หรือหีบห่อที่บรรจุตราสาร และในกรณีที่ตัวแทนรับอนุญาตมิได้ใช้เครื่องประทับแสตมป์ที่กรมไปรษณีย์โทรเลขรับรอง จะต้องลงชื่อกำกับที่มุมซอง หรือหีบห่อ ที่ประทับตราของตัวแทนรับอนุญาต และส่งตัวอย่างลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงชื่อกำกับบนซองหรือหีบห่อดังกล่าวให้ กรมศุลกากรทราบด้วย ²

2) ในกรณีที่ผู้มีแบบ ล.ป. 51 เป็นผู้ส่ง และขอให้ตัวแทนรับอนุญาตประทับตราแสดงชื่อรับรองบนซองหรือหีบห่อที่บรรจุตราสาร เมื่อตัวแทนรับอนุญาตเป็นที่พอใจว่า

¹ คู่มือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่ ตป.(จ.ว.) 2/2517 ลงวันที่ 2 กันยายน 2517 (Bank of Thailand 1980 : 133 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 140)

² คู่มือเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ที่ ตป (ว) 102/2502 ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2502 (Bank of Thailand 1980 : 97 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 101)

เป็นตราสารที่ได้รับอนุญาตดังกล่าวแล้วตัวแทนรับอนุญาตก็จัดการให้ได้¹

7. การส่งออกซึ่งเงินตราค่าบริการอื่น ๆ

จากการจำกัดห้ามส่งออกซึ่งเงินตราเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ตามกฎกระทรวงข้อ 9 และ 11 ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการส่งออกซึ่งเงินตราไปชำระค่าบริการต่าง ๆ จึงถูกจำกัดห้ามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทยและเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้กำหนดระเบียบวิธีการในการอนุญาตให้ ส่งเงินออกไปชำระค่าบริการต่าง ๆ ได้ตามวิธีการดังต่อไปนี้

บุคคลใดที่ประสงค์จะขอซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อส่งออกซึ่งเงินตราไปชำระค่าบริการอื่น ๆ นอกจากค่าใช้จ่ายของนักเรียนในต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปต่างประเทศ ค่าของสินค้าเข้าเพื่อการค้า หรือค่าเลี้ยงดูครอบครัวและญาติพี่น้องในต่างประเทศ เป็นมูลค่าไม่เกิน 140 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือเทียบเท่าตามค่าเสมอภาค เมื่อเป็นที่พอใจของตัวแทนรับอนุญาตว่าเป็นการขอซื้อเพื่อกิจการปกติอันสุจริตแล้วตัวแทนรับอนุญาตขายเงินตราต่างประเทศให้ตามความประสงค์ได้ โดยผู้ซื้อไม่ต้องสำแดงรายการในแบบ ล.ป. 31 แต่ละราย แต่ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องเป็นผู้ยื่น แบบ ล.ป. 31 แสดงยอดรวมของเงินตราที่ซื้อขายแต่ละสกุลในวันหนึ่ง ๆ ตามแบบ ล.ป. 31 เพียงฉบับเดียวแทนส่งไปยังส่วนการควบคุมปริวรรต ในวันเปิดทำการถัดไปพร้อมด้วยสำแดง ชื่อ ที่อยู่ของผู้ซื้อและผู้รับประโยชน์ตลอดจนวัตถุประสงค์ที่ขอซื้อ จำนวนเงินตราต่าง

¹ ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 12 (Bank of Thailand 1980 : 30 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 33)

ประเทศ ที่ขอซื้อ เงินบาทที่ตัวแทนรับอนุญาตได้รับ และอัตราซื้อขาย¹

อย่างไรก็ตามในกรณีการขอซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อส่งออกไปชำระ เป็น ค่าบริการอื่น ๆ นอกจากในกรณีดังกล่าวข้างต้นนั้น จะต้องยื่นแบบ ล.ป. 31 ต่อตัว แทนรับอนุญาตพร้อมด้วยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และเมื่อตัวแทนรับอนุญาต เป็นที่พอใจว่าราย การในแบบ ล.ป. 31 และหลักฐานที่ยื่นประกอบแท้จริงและถูกต้องแล้ว ตัวแทนรับอนุญาต อนุญาต แบบ ล.ป. 31 ในนามเจ้าพนักงานได้² โดยเฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ คือ

1) ค่าระวางบรรทุกของที่นำเข้ามาหรือส่งออกนอกประเทศ และค่าโดยสาร ของบุคคลที่เดินทางออกไปนอกประเทศ สำหรับยานพาหนะที่บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ ในประเทศ หรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในต่างประเทศจัดการ เฉพาะยอดเงินตราต่างประเทศที่ได้หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในประเทศแล้วเท่านั้น โดยมีหลักฐานดังนี้ คือ

ก) บัญชีราคาสินค้าซึ่งสำแดงค่าระวางบรรทุก หรือบัญชีรายชื่อผู้โดยสาร ซึ่งสำแดงค่าโดยสารที่ชำระในประเทศ

ข) บัญชีสำหรับเรือ

ค) รายการแสดงรายรับและรายจ่ายในการดำเนินกิจการในประเทศ

2) ค่าใช้จ่ายสำหรับยานพาหนะที่บุคคลธรรมดาซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศ หรือ โดยนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศจัดการ เฉพาะยอดเงินตราต่างประเทศที่จ่ายมากกว่า

¹ ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ฉบับที่ 8 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2506 (Bank of Thailand 1980 : 79 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 83)

² ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 34-35 (Bank of Thailand 1980 : 40-42 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 43-46)

รับเท่านั้น โดยมีหลักฐานดังนี้ คือ

ก) เอกสารเรียกเก็บเงินค่าใช้จ่าย

ข) รายการแสดงรายรับและรายจ่ายเงินตราต่างประเทศของยานพาหนะ

นั้น

๑) ค่าเบี้ยประกันภัยที่บุคคลในประเทศ ประกันกับบริษัทในต่างประเทศ หรือ กับตัวแทนบริษัทที่จดทะเบียนในต่างประเทศซึ่งมาดำเนินการในประเทศ

ก) ค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับของที่ส่งออก โดยในการประกัน ผู้ส่งออก จะต้องแจ้งให้บริษัทประกันภัยทราบว่าของที่เอาประกันนั้น จะส่งออกตามใบสุทธิแบบ ล.ป. 61 เลขที่ใด ผ่านตัวแทนรับอนุญาตใด และในการยื่นคำขอซื้อเงินตราต่างประเทศ จะต้องสำแดงไว้ในแบบ ล.ป. 31 ด้วยว่าเป็นเบี้ยประกันสำหรับของที่ส่งออกตามใบสุทธิ แบบ ล.ป. 61 เลขที่ใด ผ่านตัวแทนรับอนุญาตใด โดยมีหลักฐานดังนี้ คือ

(1) กรณีที่ผู้เอาประกันเป็นผู้ขอซื้อเงินตราต่างประเทศ เอกสารเรียกเก็บเงินจากบริษัทประกันภัย หรือกรมธรรม์ประกันภัย

(2) กรณีที่ตัวแทนหรือสาขาของบริษัทประกันภัยในต่างประเทศซึ่งจะต้องรับชำระค่าเบี้ยประกันภัยเป็นเงินตราไทย เป็นผู้ขอซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อส่งค่าเบี้ยประกันภัยนั้น ไปยังสำนักงานของตนในต่างประเทศ ต้องมีรายการของบริษัทประกันภัย สำแดงเบี้ยประกันภัยที่เรียกเก็บ รายจ่ายของบริษัทในประเทศรวมตลอดถึงค่านายหน้า และเงินอื่น ๆ ที่พึงเรียกได้จากบริษัทประกันภัยในประเทศ และอนุญาตให้ส่งออกได้เฉพาะ ยอดเงินตราต่างประเทศที่ได้หักค่าใช้จ่ายแล้วเท่านั้น

(3) กรณีบริษัทประกันภัยในประเทศ ขอซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระเบี้ยประกันช่วง เอกสารแสดงเบี้ยประกันช่วงที่ต้องชำระตามสัญญา และ เอกสารแสดง

¹ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยไว้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 17 (Bank of Thailand 1980 : 64 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 66)

การคำนวณค่าเบี้ยประกันช่วงที่ต้องยื่นต่อกระทรวงพาณิชย์¹

ข) ค่าเบี้ยประกันชีวิต ตามกรมธรรม์ประกันชีวิต เป็นเงินตราต่างประเทศที่ทำขึ้นก่อนวันที่ 12 ตุลาคม 2502 และได้นำมาจดทะเบียนกับธนาคารแห่งประเทศไทย หรือตาม กรมธรรม์ประกันชีวิตที่ได้ทำขึ้นในขณะที่อยู่นอกประเทศ และเดินทางเข้ามาในประเทศไทยภายหลัง วันที่ 12 ตุลาคม 2502 ซึ่งการยื่นคำขอซื้อเงินตราต่างประเทศ เพื่อส่งไปชำระเป็นค่า เบี้ยประกันตามแบบ ล.ป. 31 ครั้งแรกนั้น ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องส่งไปให้เจ้าพนักงานพิจารณา เมื่อเจ้าพนักงาน ได้อนุญาตคำขอแบบ ล.ป. 31 และได้จดทะเบียนออกเลขที่ให้แล้ว การอนุญาตคำขอแบบ ล.ป.31 ครั้งต่อ ๆ ไป ตัวแทนรับอนุญาตเป็นผู้อนุญาตในนาม เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ได้ โดยสำแดงทะเบียนดังกล่าวในคำขอแบบ ล.ป.31 ทุกครั้งที่อนุญาต และต้องมีหลักฐานดังนี้ด้วยคือ

(1) กรณีที่ผู้เอาประกันเป็นผู้ขอซื้อเงินตราต่างประเทศ เอกสารเรียกเก็บเงินจากบริษัทประกันภัย หรือกรมธรรม์ประกันชีวิต และในกรณีกรมธรรม์ประกันชีวิต ที่ทำขึ้นในขณะที่อยู่นอกประเทศต้องแสดงหนังสือเดินทางด้วย

(2) กรณีที่ตัวแทนหรือสาขาบริษัท ประกันภัยในต่างประเทศเป็นผู้ขอซื้อเงินตราต่างประเทศ² รายจ่ายของบริษัทในต่างประเทศ ค่านายหน้าและเงินอื่น ๆ ที่พึงเรียกได้จาก บริษัทประกันภัยในประเทศ และอนุญาตให้ส่งออกได้เฉพาะ ยอดเงินตราต่างประเทศที่ได้หักค่าใช้จ่ายแล้วเท่านั้น

¹ ดูหนังสือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ที่ ตป. (จ.ว.) 7/2513 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2513 (Bank of Thailand 1980 : 123 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 130)

² ดูหนังสือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ที่ ตป. (จ.ว.) 9/2502 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2502 (Bank of Thailand 1980 : 103 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 110)

(๓) กรณีบริษัทประกันภัยในประเทศขอซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระ เบี้ยประกันช่วง ต้องมีเอกสารแสดงเบี้ยประกันช่วงที่ต้องชำระตามสัญญาและเอกสารแสดง การคำนวณค่าเบี้ยประกันช่วงที่ต้องยื่นต่อกระทรวงพาณิชย์ด้วย¹

4) ค่าธรรมเนียมในการส่งของออกหรือนำเข้าที่ต้องจ่ายตามสัญญา โดยมีหนังสือสัญญาหรือหนังสือตกลง หรือสำเนาหนังสือดังกล่าวที่รับรองว่าถูกต้อง โดย ผู้ยื่น แบบ ล.ป. 31 จะต้องสำแดง เลขที่ แบบ ล.ป. 61 หรือแบบ ล.ป. 71 และ แบบ ล.ป. 22 หรือแบบ ล.ป.23 ที่เกี่ยวข้องในแบบ ล.ป.31 ด้วย

5) เงินชดใช้ค่าของที่ส่งออกเสื่อมคุณภาพ ผิดคุณภาพ หรือขาดปริมาณ ทั้งนี้ผู้ยื่นแบบ ล.ป.31 จะต้องสำแดงเลขที่ แบบ ล.ป. 61 หรือแบบ ล.ป. 71 ที่ เกี่ยวข้องในแบบ ล.ป. 31 โดยมีหลักฐานดังนี้ คือ

ก) เอกสารเรียกเก็บเงิน

ข) เอกสารการสำรวจที่เชื่อถือได้ หรือเอกสารสำแดงการวินิจฉัย ฉัยของอนุญาโตตุลาการ แต่ถ้าเงินชดใช้มีมูลค่าไม่เกินร้อยละ 5 ของค่าของที่ส่งออก ก็ไม่ต้องยื่นเอกสารดังกล่าว

6) ค่ารอยัลตี้ หรือค่าเปเด็นท์ ที่ต้องจ่ายตามสัญญา โดยมีหลักฐานดัง นี้ คือ

ก) หนังสือสัญญา หรือสำเนาหนังสือสัญญาที่รับรองว่าถูกต้อง

ข) เอกสารเรียกเก็บเงิน และหรือ รายการสำแดงการคำนวณค่า รอยัลตี้ ที่จะต้องจ่ายตามเงื่อนไขสัญญา

7) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่ต้องจ่ายตามสัญญา โดยมีหลักฐาน ดังนี้

¹ ดูหนังสือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ที่ ดป. (จ.ว.) 7/2513 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2513 (Bank of Thailand 1980 : 123 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 130)

คือ

- ก) เอกสารเรียกเก็บเงิน
 - ข) หนังสือสัญญา หรือสำเนาที่รับรองว่าถูกต้อง
- 8) ค่าบำรุงสมาคมในต่างประเทศ โดยมีหลักฐานดังนี้ คือ
- ก) เอกสารเรียกเก็บเงิน หรือ
 - ข) เอกสารแสดงการเป็นสมาชิกสมาคม
- 9) ค่ารับนิตยสารต่างประเทศ โดยมีหลักฐานดังนี้ คือ
- ก) เอกสารเรียกเก็บเงิน
 - ข) เอกสารการบอกรับนิตยสาร
- 10) ค่าศึกษา และหรืออุปกรณ์ในการศึกษาทางไปรษณีย์ โดยมีหลักฐาน

ดังนี้ คือ

- ก) เอกสารเรียกเก็บเงินและหรือ
 - ข) เอกสารแสดงการศึกษาทางไปรษณีย์
- 11) ค่าเลี้ยงดูครอบครัว และญาติพี่น้องที่อยู่ในต่างประเทศ
- ก) ค่าเลี้ยงดูครอบครัวและญาติพี่น้องที่อยู่ในต่างประเทศของบุคคล

ที่ไม่มีสัญชาติไทย สำหรับผู้ส่งหรือผู้รับแต่ละคนต่อเดือน ส่งไปยังประเทศใน ทวีปยุโรป หรือทวีปอเมริกา เป็นมูลค่าไม่เกิน 200 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือเทียบเท่าตามค่าเสมอภาค หรือส่งไปยังประเทศอื่น ๆ เป็นมูลค่าไม่เกิน 150 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือเทียบเท่าตามค่าเสมอภาค โดยยื่นแบบ ล.ป. 312 ต่อตัวแทนรับอนุญาต พร้อมด้วย คู่ฉบับ 1 ฉบับ และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ซึ่งได้แสดงรายการชำระค่าธรรมเนียมคนต่างด้าวในปีที่เกี่ยวข้องแล้ว หรือในกรณีที่ ข้าราชการสถานทูตต่างประเทศ หรือ พนักงานองค์การระหว่างประเทศต้องแสดงหนังสือเดินทางหรือ Laisser-passer เมื่อตัวแทนรับอนุญาตเป็นที่พอใจว่ารายการในแบบ ล.ป. 312 ถูกต้องตรงกับ หลักฐานต่าง ๆ ดังกล่าว ตัวแทนรับอนุญาตออกแบบ ล.ป. 312 ในนามเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยน

เงินได้โดยลงลายมือชื่อประทับตราของตัวแทนรับอนุญาต ทุกครั้งที่ยื่นแบบ ล.ป. 31 ซึ่งได้แสดงเลขที่ ล.ป. 312 และแจ้งความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งเงินกับผู้รับเงินไว้ในแบบ ล.ป. 31 แล้ว ส่วนคู่ฉบับแบบ ล.ป. 312 นั้นตัวแทนรับอนุญาตต้องส่งไปยังส่วนควบคุม การปริวรรต พร้อมกับแบบ ล.ป. 31 ที่ได้อนุญาตแล้ว

โดยวิธีการเดียวกันสำหรับการส่งเงินไปเลี้ยงดูครอบครัวและญาติพี่น้องในต่างประเทศในปีต่อไป จะต้องยื่นแบบ ล.ป. 312 ฉบับเดิมที่หมดอายุแล้วด้วย เมื่อตัวแทนรับอนุญาตเป็นที่พอใจในเอกสารและรายการสำแดง ตัวแทนรับอนุญาตออกแบบ ล.ป. 312 ฉบับใหม่ ในนามเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้ แล้วส่งสำเนาแบบ ล.ป. 312 ที่ออกให้ใหม่พร้อมกับแบบ ล.ป. 312 ฉบับเดิมที่หมดอายุแล้ว ไปยังส่วนควบคุมปริวรรตในวันถัดไป

ข) การขอซื้อเงินเพื่อส่งไปเลี้ยงดูครอบครัวของบุคคลสัญชาติไทยที่ไปประกอบศาสนกิจที่เมือง เมกกะ จะต้องยื่นแบบ ล.ป. 31 ต่อตัวแทนรับอนุญาตโดยสำแดงว่าผู้รับได้เดินทางออกจากประเทศไทยไปเมื่อใด และจะอยู่ในเมือง เมกกะ เป็นระยะเวลาานเท่าใด เมื่อตัวแทนรับอนุญาตเป็นที่พอใจว่ารายการในแบบ ล.ป. 31 แท้จริง และถูกต้อง อนุญาต แบบ ล.ป. 31 ในนามเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้เป็นมูลค่าไม่เกิน 150 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือเทียบเท่าตามค่าเสมอภาคสำหรับผู้ส่ง หรือผู้รับแต่ละครั้งต่อเดือน¹

¹ ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 12, 13 และ 14 (Bank of Thailand 2980 :63-64 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 65-66)

ค) การส่งเงินไปเลี้ยงดูครอบครัวและญาติพี่น้องในต่างประเทศโดยผ่านทางตัวแทนซื้อเงิน¹ จะต้องยื่นแบบ ล.ป.๑13 ต่อตัวแทนซื้อเงิน โดยลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์นิ้วมือในแบบ ล.ป.๑13 ต่อหน้าตัวแทนซื้อเงินให้ตรง กับที่ปรากฏในใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือบัตรประจำตัวประชาชน เมื่อตัวแทนซื้อเงินเป็นที่พอใจรายการแบบ ล.ป.๑13 และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ยังมีอายุและผู้ซื้อให้ส่งเงินไม่เคยยื่นแบบ ล.ป.๑13 ผ่านตัวแทนซื้อเงินอื่น เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินให้ตัวแทนซื้อเงินออกแบบ ล.ป.๑13 ในนามเจ้าพนักงานได้ โดยลงลายมือชื่อประทับตราของตัวแทนซื้อเงิน และออกกระหังประจำตัวผู้ยื่น เรียงตามลำดับการยื่นในแบบ ล.ป.๑13 แล้วแนบต้นฉบับ ล.ป.๑13 ไว้กับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือบัตรประจำตัวประชาชน มอบให้ผู้ขอให้ส่งเงินส่วนคู่ฉบับแบบ ล.ป.๑13 นั้น ตัวแทนซื้อเงินต้องส่งให้เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินก่อน เวลาปิดทำการในวันทำงานวันแรกของสัปดาห์ถัดไป และผู้ขอให้ส่งเงินจะต้องลงลายมือชื่อหรือพิมพ์นิ้วมือในแบบ ล.ป. 41 ด้วยตนเองให้ถูกต้องตรงกับที่ปรากฏในใบสำคัญ ประจำตัวคนต่างด้าวหรือบัตรประจำตัวประชาชน และแบบ ล.ป.๑13 ด้วย²

¹ กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 ข้อ 2. และคำสั่งกระทรวงการคลัง ให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาตลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ให้คำนิยามไว้ว่า "ตัวแทนซื้อเงิน" หมายถึง บุคคลที่ประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนรวบรวมเงินจากบุคคลอื่นหลายคน เพื่อนำเงินนั้นไปซื้อปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศจาก ธนาคารรับอนุญาตหรือบริษัทรับอนุญาต เพื่อส่งไปเลี้ยงดูครอบครัวและญาติพี่น้องของบุคคลนั้น ๆ ในต่างประเทศ

² ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยไว้แก่ตัวแทนซื้อเงิน ฉบับที่ 2/2503 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2503 (Bank of Thailand 1980 : 157-158 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 174-175)

เมื่อมีผู้ขอให้ตัวแทนซื้อ เงินส่ง เงินไป เลี้ยงดูครอบครัวและญาติพี่น้องในต่าง ประเทศของผู้ขอ ตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น ตัวแทนซื้อเงินจะต้องยื่นแบบ ล.ป. 31 พร้อมกับแบบ ล.ป. 41 ต่อตัวแทนรับอนุญาตเพื่อขอซื้อ เงินตราต่างประเทศส่งไป เลี้ยงดูครอบครัวและญาติพี่น้องในต่าง ประเทศของผู้ขอ และ เมื่อตัวแทนรับอนุญาต เป็นที่พอใจ ว่ารายการในแบบ ล.ป.31 และแบบ ล.ป.41 ทั้งลายมือชื่อและตราประทับของตัวแทนซื้อเงินถูกต้องตรงกับตัวอย่างลายมือชื่อและตราประทับของตัวแทนซื้อเงินที่เจ้าพนักงานได้ให้ไว้เป็นหลักฐานแล้ว ตัวแทนรับอนุญาตก็อนุญาตแบบ ล.ป.31 ในนามเจ้าพนักงานได้¹

12) ค่าใช้จ่ายของนักเรียนไทยในต่างประเทศ

ก) ค่าใช้จ่ายในการศึกษา หรือค่าใช้จ่ายพิเศษของนักเรียนไทยในต่าง ประเทศที่ไม่อยู่ในความดูแลของ ก.พ. จะต้องยื่น แบบ ล.ป. 312 ก. เป็นคู่ฉบับ พร้อมกับแบบ ล.ป.31 ซึ่งได้สำแดง ชื่อนักเรียน สถานศึกษา ทุนส่วนตัว หรือได้รับทุนจากต่างประเทศ ประเภทของค่าใช้จ่าย เงินทุนและกำหนดเวลาที่ได้รับทุนจากต่าง ประเทศ วันที่ออกเดินทางและระยะเวลาที่จะศึกษาอยู่ในต่างประเทศ และแบบ ล.ป. 51 ซึ่งได้ระบุเลขที่หนังสือเดินทางพร้อมกับแบบหนังสือแสดงความจำนงเข้าเป็นนักเรียนของสำนักศึกษาในต่างประเทศ เมื่อตัวแทนรับอนุญาต เป็นที่พอใจว่ารายการในแบบ ล.ป.31 หรือแบบ ล.ป.51 และแบบ ล.ป.312 ก. แท้จริงและถูกต้อง จะต้องจัดส่งแบบ ล.ป. ดังกล่าวให้ เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินพิจารณา

เมื่อเจ้าพนักงานออกแบบ ล.ป.312 ก.ให้ โดยลงลายมือชื่อระบุเงื่อนไข และวงเงิน ออกรหัสประจำตัวผู้ยื่นคำขอนั้นในแบบ ล.ป. 312 ก. แล้วส่งคืนฉบับคืน

¹ ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาตลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 39. (Bank of Thailand 1980 : 44 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 48)

มอบให้แก่ผู้ยื่นคำขอถือไว้เป็นหลักฐาน สำหรับแสดงต่อตัวแทนรับอนุญาตทุกครั้งที่ยื่นแบบ
 ล.ป.31 แต่ในกรณีที่แบบ ล.ป.312 ก. ครบกำหนดอายุ 1 ปี นับถัดจากวันที่เจ้า
 พนักงานออกให้ หรือในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอประสงค์จะเปลี่ยนรายการในแบบ ล.ป. 312 ก.
 จะต้องยื่นคำขอแบบ ล.ป. 312 ก. ใหม่ พร้อมกับแนบแบบ ล.ป.312 ก. ฉบับเดิม
 ไปด้วย

เมื่อได้ปฏิบัติตามพิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้ว และเป็นไปตามเงื่อนไขและวง
 เงินที่กำหนดในแบบ ล.ป.312 ก. ตัวแทนรับอนุญาต อนุญาตแบบ ล.ป.31 ในนามเจ้า
 พนักงานได้โดยจะต้องระบุคำว่า " นักเรียน " และเลขรหัสของแบบ ล.ป. 312 ก.
 ไว้ตอนบนให้ชัดเจนด้วย และตัวแทนจะต้องสำแดงรายการในแบบ ล.ป. 312 ก. ของผู้
 ขอซื้อเงินโดยครบถ้วนทุกครั้งที่มีการซื้อขาย แต่ถ้าไม่มีความจำเป็นต้องใช้แบบ ล.ป.
 312 ก. อีกต่อไปจะต้องส่งคืนไปยังส่วนการควบคุมปริวรรต¹

ข) การขอซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
 การศึกษา การฝึกงานของนักเรียนทุนส่วนตัวที่ศึกษาในต่างประเทศ ในความดูแลของ
 สำนักงาน ก.พ. รวมทั้งนักเรียนทุนรัฐบาลไทยและข้าราชการลาไปศึกษา อบรม หรือ
 ฝึกงานในต่างประเทศจะต้องซื้อเงินตราต่างประเทศผ่านสำนักงาน ก.พ. และจะต้อง
 จัดส่งหนังสือของสำนักงาน ก.พ. แสดงต่อตัวแทนรับอนุญาตทุกครั้งที่มีการขอซื้อเงิน²

¹ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ฉบับที่ 61/2504
 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2504 ข้อ 3. (Bank of Thailand 1980 : 77 - 78
 ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 81 - 82)

²ดูหนังสือเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่ ตป.(จ.ว.) 10/2508
 ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2508 (Bank of Thailand : 110 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย
 2525 : 117)

13) ค่าบริการระหว่างประเทศของกรมไปรษณีย์โทรเลข โดยมีหลักฐานเอกสารเรียกเก็บเงินมาแสดง

14) ค่าโฆษณาในหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารในต่างประเทศ โดยมีหลักฐานเอกสารเรียกเก็บเงินมาแสดง

15) ค่าตรวจสอบสินค้า ซึ่งผู้ยื่นแบบ ล.ป. 31 จะต้องสำแดง เลขที่แบบ ล.ป. ที่เกี่ยวข้องไว้ในแบบ ล.ป. 31 โดยมีหลักฐาน เอกสารเรียกเก็บเงินและสำเนาบัญชีราคาสินค้ามาแสดงด้วย

16) ค่าดอกเบี้ย และค่าเก็บรักษาใบยาที่โรงงานยาสูบสั่งซื้อ โดยผู้ยื่นแบบ ล.ป. 31 จะต้องสำแดงเลขที่ แบบ ล.ป. 22 หรือแบบ ล.ป. 23 ที่เกี่ยวข้องไว้ในแบบ ล.ป. 31 และนำหลักฐานเอกสารเรียกเก็บเงินมาแสดงด้วย

17) ค่าเช่าเครื่องจักร ไอ.บี.เอ็ม. โดยมีหลักฐานเอกสารเรียกเก็บเงินมาแสดง

18) ค่าล้างและอัดฟิล์มสี โดยมีหลักฐานเอกสารเรียกเก็บเงินมาแสดง

19) ค่าลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ หรือค่าเช่าภาพยนตร์ โดยผู้ยื่นแบบ ล.ป. 31 จะต้องสำแดงยอดเงินที่โรงภาพยนตร์ซึ่งได้เช่าภาพยนตร์ไปฉายได้รับทั้งหมด ไม่รวมค่าอากรมหรสพ พร้อมทั้งแสดงรายการภาษีการค้า ภาษีเทศบาล และส่วนแบ่งของบริษัทผู้ส่งภาพยนตร์ เข้ามาเพื่อให้เข้าฉาย¹ และเลขที่ใบสุทธิแบบ ล.ป. 21 ที่เกี่ยวข้อง

¹ ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 16. (Bank of Thailand 1980 : 64 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 66)

ไว้ท้าย ชื่อภาพยนตร์ แต่ละเรื่องด้วย¹

- 20) รายได้จากภาษีของสถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศ
- 21) ดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศ ในอัตราที่ไม่เกินกว่าที่ประกาศ กำหนดตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505²
- 22) ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดของสถานทูตต่างประเทศ สำนักงานชำนาญพิเศษ แห่งองค์การสหประชาชาติ และองค์การสนธิสัญญาร่วมมือ ป้องกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งสถานทูต สำนักงานและองค์การดังกล่าวเป็นผู้ยื่นขอ
- 23) เงินเดือนระหว่างการกลับไปพักผ่อนในต่างประเทศของพนักงานชาวต่างประเทศ ที่องค์การธนาคาร หรือบริษัทการค้า และอุตสาหกรรม จะต้องจ่ายให้ตามระเบียบข้อบังคับหรือสัญญา ซึ่งได้หักภาษีเงินได้เพื่อนำส่ง กรมสรรพากรแล้ว โดยมีหลักฐานสำแดงรายการชื่อ องค์การธนาคาร หรือบริษัท การค้าและอุตสาหกรรม ตำแหน่งหน้าที่ของพนักงาน กำหนดวันออกเดินทาง ระยะเวลาที่ไปพักผ่อน อัตราเงินเดือน และภาษีเงินได้ซึ่งได้หักไว้ ณ ที่จ่าย
- 24) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับตำแหน่งใหม่ในประเทศไทยของพนักงานชาวต่างประเทศและครอบครัว โดยมีหลักฐาน เอกสารเรียกเก็บเงิน สำแดงรายการค่าใช้จ่ายมาแสดง

¹ ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ฉบับที่ 34 ลงวันที่ 30 กันยายน 2526 ข้อ 7. ค. (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2526 : 5)

² ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ฉบับที่ 2/2503 ลงวันที่ 4 มกราคม 2503 ข้อ 3. (Bank of Thailand 1980 : 69-70 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 72-73)

25) เงินสมทบการสงเคราะห์พนักงานชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบการสงเคราะห์พนักงานเมื่อพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ของบริษัท โดยมีหลักฐาน แสดงรายการ ชื่อพนักงาน อัตราเงินเดือน จำนวนเงินที่พึงต้องส่งสมทบ อันเป็นส่วนของบริษัท และหรือ ของพนักงาน

26) รายรับสุทธิของสำนักงานสาขา หรือตัวแทนของบริษัทการบินต่างประเทศ โดยมีหลักฐานรายการสำแดงรายรับ จากการขนส่งประเภทต่าง ๆ และรายจ่าย ซึ่งรวมตลอดถึงค่าใช้จ่ายของสำนักงานสาขา หรือตัวแทน การชำระหนี้ระหว่างบริษัทการบินด้วยกัน ค่าธรรมเนียมพึงได้รับ และภาษีพึงชำระ

27) ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดที่สำนักงานหรือตัวแทนในต่างประเทศได้ตรองจ่ายไป โดยมีหลักฐานเอกสารเรียกเก็บเงิน สำแดงรายการค่าใช้จ่าย และโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายที่สำนักงานใหญ่ บริษัทประกันภัยในต่างประเทศ คิดเอาที่สาขาในประเทศไทย จะต้องแสดงหลักฐาน ของนายทะเบียนกองประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่อนุมัติให้ส่งเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวออกนอกประเทศได้ด้วย¹

28) ค่าจัดทะเบียนเครื่องหมายการค้า โดยมีหลักฐานเอกสารเรียกเก็บเงินมาแสดง

29) ค่าตรวจสอบบัญชี โดยมีหลักฐาน เอกสารเรียกเก็บเงินมาแสดง

30) ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดในการส่งสินค้าออก และหรือ นำสินค้าเข้า โดยผู้ยื่น แบบ ล.ป. 31 จะต้องสำแดง เลขที่ แบบ ล.ป. 61 หรือแบบ ล.ป. 71 และแบบ ล.ป. 22 หรือแบบ ล.ป. 23 ที่เกี่ยวข้องในแบบ ล.ป. 31 และมีเอกสารเรียกเก็บเงิน และหรือ เอกสารอื่น ๆ อันควรแก่การพิจารณาแสดงด้วย

¹ ดูหนังสือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ที่ ตป.(จ.ว.) 7/2513 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2513 ข้อ 2. (Bank of Thailand 1980 : 123 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 130)

- 31) ค่าบทความ และหรือภาพ โดยมีเอกสารเรียกเก็บเงินมาแสดง
- 32) ค่าสมัครเข้าเรียน หรือค่าสมัครสอบ หรือค่าเขียนวิทยานิพนธ์ โดยแสดงหลักฐานเอกสารเรียกเก็บเงิน และหรือเอกสารอื่น ๆ อันควรแก่กรณี
- 33) ต้นเงินกู้ และหรือดอกเบี้ย ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยที่เจ้าพนักงาน ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว
- 34) เงินค่านามิต่างประเทศที่ กรมไปรษณีย์โทรเลขขอซื้อ¹

8. การนำเข้าซึ่งเงินทุน

ประเทศใดจะใช้มาตรการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน โดยเฉพาะในบัญชีทุน (Capital account) ของดุลการชำระเงินของประเทศหรือไม่เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับฐานะดุลการชำระเงินของประเทศนั้น ๆ ถ้าดุลการชำระเงินของประเทศเป็นไปในทางได้เปรียบ (Surplus) หรือเสียเปรียบ (deficit) บ้างเป็นบางครั้ง² การนำเงินเข้า นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อดุลการชำระเงินของประเทศแล้วยังจะทำให้เสียประโยชน์ที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินปันผลให้ต่างประเทศอีกด้วย ดังนั้นในประเทศเหล่านี้จึงมักจำกัดการไหลเข้าของเงินทุน (Capital inflows) ด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน เช่น ประเทศอังกฤษ เคยใช้วิธีเก็บค่า พรีเมียมจากเงินทุนนอกเขตสเตอร์ลิง (Sterling area) ประเทศเยอรมัน และสหรัฐอเมริกาเคยใช้ วิธีเรียกเก็บภาษีดอกเบี้ย (Interest Equalization tax) ประเทศฝรั่งเศส

¹ ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ฉบับที่ 4/2503 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2503 ข้อ 5. (Bank of Thailand 1980 :72-73 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 76-77)

² การแก้ปัญหาการขาดดุลชำระเงิน เป็นครั้งคราวทำได้โดยควบคุมจำกัดการไหลออกของเงินทุน ซึ่งสามารถปรับความไม่สมดุลของดุลการชำระเงินให้เข้าสู่สมดุลได้

ห้ามมิให้จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากต่างประเทศ (Hirsch 1967 : 189-190) เบลเยียม และลักเซมเบิร์ก ใช้วิธีการเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยในเชิงลบ (Negative Interest) จากบัญชีเงินฝากที่พึงเปลี่ยนได้ (Convertible Account) ของชาวต่างประเทศ เพื่อควบคุม จำกัด การไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศอีกด้วย (สมมาต แสงจันทร์ : 2519 : 10)

สำหรับประเทศที่มีดุลการชำระเงินของประเทศเป็นไปในทางขาดดุลที่รากฐาน (Fundamental Disequilibrium) ซึ่งปรากฏอยู่ในประเทศที่กำลังพัฒนารวมทั้งประเทศไทยด้วยนั้น ทุนจากต่างประเทศจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยลด การขาดดุลได้ และ ถ้าได้รับทุนจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากก็อาจจะช่วยให้การขาดดุลการชำระเงินหมดไปได้แต่โดยที่ประเทศกำลังพัฒนาส่วนมากมีกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน จำกัดการส่งออกซึ่งเงินตรา ซึ่งในสายตาของผู้ลงทุนเห็นว่า กฎหมายดังกล่าว อาจเป็นอุปสรรคต่อการนำต้นทุนและผลกำไรออกกลับสู่ประเทศของตน ด้วยเหตุผลดังกล่าวประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่มุ่งชักจูงการลงทุนจากต่างประเทศจึงกำหนดข้อยกเว้นเป็นพิเศษ หรือรับรองแก่ผู้ลงทุนในการถอนทุนและนำผลกำไรกลับคืนสู่ประเทศของตนได้

การให้คำรับรองดังกล่าวปรากฏในรูปของหลักประกัน หรือการอำนวยความสะดวกในการโอน หรือส่งออกซึ่งเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อย่างไรก็ตาม โดยที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ของต่างประเทศได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการโอนหรือส่งออกซึ่งเงินตราอัน เกี่ยวกับการลงทุนที่แตกต่างกัน จึงสมควรพิจารณาต่อไปดังนี้

- 1) กฎหมายของต่างประเทศ
- 2) กฎหมายของประเทศไทย

8.1 กฎหมายของต่างประเทศ

กฎหมายส่งเสริมการลงทุนของประเทศต่าง ๆ คุ้มครองการโอน หรือส่งออกซึ่งเงินตราเกี่ยวกับการลงทุนต่อไปนี้ คือ

- 1) เงินต้นทูลและผลกำไร
- 2) ต้นเงินยืมและดอกเบีย
- 3) ค่าวิชาการ สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า
- 4) ค่าทดแทนจากการโอนกิจการและทรัพย์สินของผู้ลงทุนไป เป็นของรัฐ
- 5) รายได้ส่วนบุคคล

8.1.1 การโอนหรือการส่งออกซึ่ง เงินต้นทูลและผลกำไร

การให้หลักประกันในการโอนและส่งออกซึ่ง เงินลงทุนและผลกำไร เป็นหลักประกันขั้นพื้นฐานสำหรับคุ้มครองผู้ลงทุนที่แสวงหากำไรจากการลงทุนของตน อย่าง ไรก็ตามการโอนและส่งออกซึ่งเงินทูล และผลกำไรนี้บางประเทศอนุญาต ให้ผู้ลงทุน ส่ง ออกซึ่งเงินทูลได้อย่างเสรี บางประเทศจำกัดให้ต้องได้รับอนุญาตก่อน บางประเทศจำกัดระยะเวลาในการส่ง เงินต้นทูลกลับออกไป

ในส่วนที่เกี่ยวกับ เงินกำไรจากการลงทุน บางประเทศอนุญาตให้ส่งออกได้ เป็น จำนวน ร้อยละ ของผลกำไรทั้งหมดในแต่ละปี หรือกำหนดให้ส่งออกได้เฉพาะ ผลกำไร ที่ได้รับจากเงินลงทุน ต่างประเทศจริงเท่านั้น หรือจำกัดระยะเวลาในการส่งออก หรือ จำกัดอัตราส่วนในการส่งออกได้เป็นร้อยละ ของเงินทูลในแต่ละปี ดังจะได้พิจารณาตาม ตัวอย่างในกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ต่อไป

ในประเทศอิสราเอล ผู้ลงทุนชาวต่างประเทศ ที่ได้รับความเห็นชอบสามารถ โอนผลกำไรทั้งหมด ตามชนิดสกุลเงินเดียวกับเงินที่นำมาลงทุน ในอัตราทางการ โดย ไม่ต้องเสียภาษี (McRae and Walker 1980 : 249) แอลจีเรีย ให้หลักประกัน การส่งออกซึ่งกำไรสุทธิของแต่ละปีได้ตามอัตราส่วนที่มี เงินทูลต่างประเทศร่วมอยู่ด้วย และ อนุญาตให้ส่งออกซึ่งเงินต้นทูลได้เป็นรายปี ปีละไม่เกินร้อยละสิบห้า ของจำนวนเงินทูล ต่างประเทศที่ร่วมอยู่ด้วย ซาด คาโฮเม และกอบอง ให้หลักประกันในการโอนและส่ง ออกซึ่งเงินทูลอย่างเดียวกัน

คินยาและ ยูกันดา อนุญาตให้ผู้ถือบัตรส่งเสริมการลงทุนส่งออกได้ซึ่งเงินกำไร จากเงินลงทุนต่างประเทศหลังหักภาษี และส่งออกซึ่ง เงินที่ได้จากการขายกิจการทั้งหมด

หรือบางส่วนได้ เอธิโอเปีย และ มาลากาซี อนุญาตให้ผู้ลงทุน ส่งออกซึ่งกำไร และ เงินที่ได้จากการขาย หรือ เลิกกิจการได้ ดุณีเซีย อนุญาตให้ส่งเงินทุนต่างประเทศและ กำไรจากเงินทุนนั้นออกได้ แต่ถ้าเป็นการลงทุนด้วยสิ่งของ ผู้ลงทุนจะได้รับอนุญาตให้ส่ง ออกได้ภายในกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกันไว้

อัฟกานิสถาน ให้ส่งเงินกำไรออกในขณะที่สิ้นรอบปีบัญชีได้อย่างเสรี ส่วนเงิน ทุนอนุญาตให้ส่งออกได้ภายหลังครบกำหนด 5 ปี นับแต่วันอนุมัติ โดยให้ส่งออกได้เป็น รายปี ปีละไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของ เงินทุนต่างประเทศที่จดทะเบียนไว้ และในกรณีที่มี ปัญหาทางดุลการชำระเงิน รัฐบาลจะพยายามให้กระทบกระเทือนผู้ลงทุนต่างประเทศน้อย ที่สุด และไม่ว่าในกรณีใด ๆ ผู้ลงทุนต่างประเทศจะมีสิทธิเท่าเทียมกับชาวอัฟกานิสถาน ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ ศรีลังกา ผู้ลงทุนต่างประเทศมีสิทธิส่งออกซึ่งเงิน กำไร เงินปันผล และเงินที่ได้จากการขายหรือเลิกกิจการ ได้อย่างเสรี เช่นเดียวกับ อินเดีย พิจิ ถ้าเป็นการส่งเงินทุนและกำไร ไปยังประเทศในกลุ่ม สเตอร์ลิง จะไม่มี ข้อจำกัดใด ๆ แต่ถ้าส่งออกไปยังประเทศอื่น ๆ จะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อน ในเกาหลี รัฐบาลให้หลักประกันแก่ผู้ลงทุนต่างประเทศ ในการโอน และส่งออกซึ่งเงินทุน เงินกำไรและเงินปันผล อินโดนีเซียอนุญาตให้ผู้ลงทุนต่างประเทศ ส่งออกซึ่งกำไรได้เป็นเงินตราสกุลเดียวกับ เงินทุนที่นำเข้า ส่วน เงินทุนส่งออกได้แต่ผู้ลงทุนไม่ได้รับยกเว้นภาษีและสิทธิอื่น ๆ ฟิลิปปินส์ ให้ผู้ลงทุนต่างประเทศได้รับหลักประกัน ในสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ในการส่งออกซึ่งเงินทุนและรายได้จากการลงทุน เป็น เงินตราสกุลเดียวกับ เงินทุนที่นำเข้า ตามอัตราแลกเปลี่ยนในวันส่งออก ปากีสถาน อนุญาตให้การลงทุนที่จัดตั้งขึ้นภายหลังเดือนกันยายน 1954 ส่งออกซึ่งเงินกำไรได้ แต่ ถ้านำกำไรไปลงทุนอีกต่อหนึ่ง เงินกำไรที่นำไปลงทุนนั้นอนุโลมให้เสมือนกับ เงินทุนต่าง ประเทศที่นำเข้า ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ ในการส่งเสริมการลงทุนในภายหลัง (Investment Promotion Bureau 1966 : 85) เรียดนามอนุญาตให้ส่งเงินกำไรออกได้ในแต่ละปี ส่วนเงินทุน อนุญาตให้ส่งออกต่อเมื่อผ่านพ้นไปแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยให้ส่งออกได้เป็น รายปี ปีละไม่เกิน ร้อยละยี่สิบของ เงินทุนที่นำเข้าครั้งแรก ได้หลังอนุญาตให้ส่งออกซึ่ง

เงินทุนได้ภายหลังจากที่ลงทุนแล้ว 2 ปี โดยให้ส่งออกเป็นเงินตราสกุลเดียวกับเงิน
ทุนที่นำเข้ามา ส่วนรายได้ก็อนุญาตให้ส่งออกได้เป็นรายปี เช่นเดียวกัน

กฎหมายของประเทศในลาตินอเมริกา ค่อนข้างเข้มงวดกว่ากฎหมายของประเทศ
ในเอเชียและแอฟริกา กล่าวคือประเทศในลาตินอเมริกา ซึ่งมุ่งควบคุมการส่งออก
ซึ่งเงินทุนและกำไรจากการลงทุนต่างประเทศเข้มงวดมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากกลุ่มประ
เทศ Andean Common Market ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศ โบลิเวียร์ ชิลี โคลอม
เบีย เอกวาดอร์ และเปรู ได้กำหนดจำกัดให้ส่งออกซึ่งเงินกำไรจากการลงทุนได้ในอัตรา
ไม่เกินร้อยละสิบสี่ ของเงินทุนต่างประเทศจดทะเบียนไว้ แต่อย่างไรก็ตามยังมีอีกหลาย
ประเทศในลาตินอเมริกาที่ยังคงมีหลักประกันต่อการโอนและส่งออกซึ่งเงินทุนและกำไรใน
ลักษณะเดียวกันกับประเทศในเอเชียและแอฟริกา ดังกล่าวข้างต้น เช่น ประเทศปานามา
อาร์เจนตินา บราซิล และเม็กซิโก (Aufrich 1966 : 27-33 ; Krishna : 91-92 ;
โกศล ฉันทิกุล 2520 : 85-89)

8.1.2 การโอนหรือส่งออกซึ่งเงินกู้ยืมและดอกเบี้ย

ในกรณีที่กฎหมายส่งเสริมการลงทุนได้จัดให้การกู้ยืมเงินระหว่าง
ประเทศเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนจากต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมให้ลงทุนที่พึงได้รับ
ประโยชน์ตามสิทธิของกฎหมายส่งเสริมการลงทุนดังกล่าว เช่นเดียวกับการลงทุนโดยตรง
(Direct Investment) กฎหมายส่งเสริมการลงทุนมักกำหนดการให้หลักประกันในการ
โอนและส่งออกซึ่งเงินตราที่ครอบคลุมไปถึงเงินต้นและดอกเบี้ย จากการกู้ยืมต่างประ
เทศนี้ด้วย เช่น กฎหมายของประเทศแอลจีเรีย ให้หลักประกันในการนำหรือส่งออกซึ่งเงิน
ที่ต้องใช้คืนตามส่วนของการกู้ยืมต่างประเทศ เอธิโอเปีย อนุญาตให้การกู้ยืมเงินต่าง
ประเทศที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้รับการประกันจาก ธนาคาร
กลางในการส่งคืนซึ่งเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นเงินตราต่างประเทศ ยูกันดา อนุญาตให้
ผู้ถือบัตรลงทุนมีสิทธิส่งออกซึ่งดอกเบี้ยจากการกู้ยืมใด ๆ ที่กำหนดไว้ในบัตรลงทุนได้ ประเทศ
ศรีลังกา ให้หลักประกันในการส่งออกซึ่งดอกเบี้ยที่ต้องชำระตามอัตราดอกเบี้ยต่างประ
เทศได้อย่างเสรี ฟิลิปปินส์ ให้หลักประกันในการส่งออกซึ่งเงินต้นและดอกเบี้ยจากการกู้ยืม

ต่างประเทศได้ตามสัญญา การช่วยเหลือต่างประเทศได้

ส่วนใหญ่หลักประกันในการโอนหรือส่งออกซึ่ง ดันเงินกู้ยืมและดอกเบี้ยนี้มักกำหนดไว้ในสัญญาหรือสนธิสัญญาเพื่อการนั้น ๆ ด้วย ซึ่งประเทศผู้ให้ยืมจะมีหลักประกันที่แน่นอนจากธนาคารกลางของประเทศผู้ยืม (Aufricht 1966 : 27-33 ; Krisha 1966 : 88-91 ; โกลด์ ฉันทิกุล 2520 : 90)

8.1.3 การโอนหรือส่งออกซึ่งค่าวิชาการศึกษา สิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้า

หลักประกันในการโอนหรือส่งออกซึ่งเงินตราใน ในกฎหมายส่งเสริมการลงทุนของบางประเทศยังครอบคลุมไปถึงการโอนหรือส่งออกซึ่งเงินอื่น ๆ อีกด้วย เช่น เงินที่ได้จากการขายหรืออนุญาตให้ใช้วิชาการศึกษา (Royalty) สิทธิบัตร (Patent) และเครื่องหมายการค้า (Trade Mark) รวมทั้งเงินผูกพันที่ต้องจ่ายตามสัญญาว่าด้วยการใช้สิทธิหรือบริการอื่น ๆ จากต่างประเทศด้วย ดังเช่นที่กฎหมายว่าด้วยการลงทุนของอัฟกานิสถาน ให้หลักประกัน ในการส่งออกซึ่งเงินที่ได้จากการขายหรือให้ใช้ สิทธิบัตร และเทคโนโลยี ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการการลงทุนว่าสิทธิบัตรหรือเทคโนโลยีนั้น เป็นส่วนหนึ่ง ที่จำเป็นและสัมพันธ์กับกิจการลงทุนนั้น เกาหลี ให้หลักประกันในการส่งออกซึ่งค่าวิชาการศึกษา และค่าธรรมเนียมทางเทคนิค (Technical Fees) ศรีลังกาอนุญาตให้ส่งออกซึ่งค่าบริการ และค่าธรรมเนียมในทำนองเดียวกับเกาหลี นอกจากนี้แล้วกฎหมายลงทุนของเวียดนาม อนุญาตให้กิจการลงทุนที่ผลิตภายใต้ใบอนุญาตการใช้เทคนิค จากต่างประเทศส่งออกซึ่งเงิน ค่าธรรมเนียม (License Fees) และค่าวิชาการศึกษา เช่น เดียวกันกับแอลจีเรีย (โกลด์ ฉันทิกุล 2520 : 91)

8.1.4 การโอนหรือส่งออกซึ่งค่าทดแทนจากการโอนกิจการและทรัพย์สินของผู้ลงทุนไป เป็นของรัฐ

การยอมให้มีการโอนหรือส่งออกซึ่งเงินค่าทดแทน (Compensation) จากการโอนกิจการและทรัพย์สินของผู้ลงทุนไป เป็นของรัฐ กลับไปประเทศของผู้ลงทุนนั้น เป็นหลักประกันที่จำเป็นและสำคัญยิ่งทั้งนี้ เพราะในกรณีที่กิจการและทรัพย์สินของผู้ลงทุน

ถูกโอนไป เป็นของรัฐ ถ้าหากรัฐกำหนดจ่ายค่าทดแทนเป็นเงินตราของรัฐนั้น และไม่ยอมให้มีการแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศ หรือไม่ยอมให้มีการส่งออกซึ่งค่าทดแทนดังกล่าว ก็ทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ลงทุนแต่อย่างใดไม่ ในที่สุดผู้ลงทุนก็จะตกอยู่ในฐานะที่สูญเสีย ซึ่งอย่างน้อยที่สุดก็เท่ากับกิจการหรือทรัพย์สินที่ถูกโอนไปโดยไม่มีค่าทดแทนนั้น ดังนั้น ในกฎหมายลงทุนของบางประเทศจึงได้กำหนดหลักประกันในการโอนหรือส่งออกซึ่งค่าทดแทนในกรณีที่มีการโอนกิจการหรือทรัพย์สินของผู้ลงทุนดังกล่าว เช่น กฎหมายของประเทศอินโดนีเซียให้หลักประกันแก่ผู้ลงทุนต่างประเทศในการส่งออกซึ่งค่าทดแทนในกรณีที่มีการโอนกิจการและทรัพย์สินไป เป็นของรัฐได้ เป็นเงินตราสกุลเดียวกันกับ เงินทุนที่นำเข้า

ประเทศ คินยา กำหนดหลักประกันในการส่งออกซึ่งค่าทดแทนนี้ไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญว่า บุคคลที่ได้รับค่าทดแทนจากการโอนทรัพย์สินจะไม่ถูกห้ามในการส่งค่าทดแทนดังกล่าวไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วนออกนอกประเทศ นอกจากนี้แล้วในสัญญาการลงทุนต่างประเทศ หรือสนธิสัญญาการลงทุนระหว่างประเทศก็มักกำหนดหลักประกันในการโอนหรือส่งออกซึ่งค่าทดแทนดังกล่าวนี้ไว้ด้วย เสมอ เช่นเดียวกัน (โกศล ฉันทิกุล 2520 : 92)

8.1.5 การโอนหรือส่งออกซึ่งเงินรายได้ส่วนบุคคล

นอกเหนือจากเงินกำไรและรายได้จากกิจการลงทุนแล้ว รายได้ของบุคคลชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำงานในกิจการลงทุนต่างประเทศยังได้รับหลักประกันในการโอนหรือส่งออกซึ่งปรากฏตาม กฎหมายลงทุนของบางประเทศอีกด้วย หลักเกณฑ์ในการให้หลักประกัน เป็นทำนองเดียวกับหลักประกัน การส่งออกซึ่งรายได้จากกิจการลงทุนนั้นเอง กล่าวคือ กำหนดให้หลักประกันการส่งออกได้อย่างไม่จำกัด หรือให้ส่งออกได้ภายใต้เงื่อนไขบางประการ เช่น กฎหมายของประเทศ ลิเบีย อนุญาตให้พนักงานชาวต่างประเทศที่ผู้ลงทุนนำเข้ามาทำงานในกิจการลงทุนนั้นมีสิทธิที่จะนำหรือส่งออกซึ่งเงิน เดือนหรือค่าจ้างได้ภายในเงื่อนไขที่กำหนด อีฟกานีสถาน อนุญาตให้ชาวต่างประเทศ ในกิจการลงทุนส่งออกซึ่งรายได้ของตนได้ไม่เกินร้อยละ เจ็ดสิบของรายได้ทั้งหมดที่ได้รับภายหลังหักภาษีแล้ว ศรีลังกา อนุญาตให้ชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำงานในกิจการลงทุนต่างประเทศ นำหรือส่งออกซึ่งรายได้สะสมทั้งหมด เมื่อครบกำหนดว่าจ้างแล้ว

เงินรายได้และค่าจ้างส่วนบุคคลนี้หากจะพิจารณาถึงจำนวนที่ส่งออกแล้วจะเห็นได้ว่ามีจำนวนน้อย ซึ่งอาจไม่มีความจำเป็นต้องนำมากำหนดเป็นหลักประกันสำหรับการลงทุนต่างประเทศในบางประเทศที่มีฐานะทางการเงินของประเทศดีพอ อาจไม่จำกัดเกี่ยวกับการส่งออกซึ่งเงินและรายได้ส่วนบุคคลนี้ก็ได้ อย่างไรก็ตามการไม่กำหนดหลักประกันการส่งออก ซึ่งรายได้ส่วนบุคคลนี้ย่อมแสดงให้เห็นและเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนจากต่างประเทศและขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงค่าแห่งการลงทุนที่รัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนาต้องยอมเสียประโยชน์เพื่อการได้มาซึ่งเงินทุนจากต่างประเทศ(โกศล ฉันทิกุล 2520 : 93)

8.2 กฎหมายของประเทศไทย

8.2.1 พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 โดยเฉพาะในมาตรา 4 กำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงควบคุมจำกัดหรือห้ามการปฏิบัติกิจการทั้งปวงเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน หรือการอื่นซึ่งมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าในรูปใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการส่งเงินตราธนาคารบัตร ธนาณัติ หลักทรัพย์และเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ¹

สำหรับกฎกระทรวงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกเพื่อควบคุมการส่งออกซึ่งเงินตราได้แก่ กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2497) โดยในข้อ 11. ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ.2515) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2518) ได้กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดส่งหรือนำปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศหรือหลักทรัพย์อันมีค่าหรือพึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

¹ ดูพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 มาตรา 4(2)

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ลงทุน ในการส่งหรือนำออกซึ่งเงินทุนต่างประเทศ ผู้ลงทุนต่างประเทศ จะต้องนำขึ้นทะเบียน พิเศษไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทยและ เมื่อผู้ลงทุนต่างประเทศประสงค์จะนำหรือส่งออกซึ่ง เงินทุนหรือเงินกู้ และเงินปันผล กำไร หรือดอกเบี้ยอันเกิดจากเงินทุนที่ได้ขึ้นทะเบียนพิเศษ ใ้ครั้งนี้ ก็จะได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งออกไปได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

8.2.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 มาตรา 37 บัญญัติให้ หลักประกันหรือส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนไว้ว่า

"มาตรา 37 ผู้ได้รับการส่งเสริมหรือผู้ลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งมีมูลค่าเนานอกราชอาณาจักร จะได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเงินออกนอกราชอาณาจักร เป็น เงินตราต่างประเทศได้ เมื่อเงินนั้นเป็น

- (1) เงินทุนที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาในราชอาณาจักร และเงินปันผล หรือ ผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากเงินลงทุนนั้น
- (2) เงินกู้ต่างประเทศที่ผู้ได้รับส่งเสริมนำมาลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ตามสัญญาที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ รวมทั้งดอกเบี้ยของเงินกู้ต่างประเทศนั้น
- (3) เงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมมีข้อผูกพันกับต่างประเทศตามสัญญา เกี่ยวกับการ ใช้สิทธิและบริการต่าง ๆ ในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน และสัญญานั้นได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ในกรณีที่ระยะเวลาใดตุลการชำระเงินต้องประสบกับความยุ่งยาก จำเป็นต้อง สงวนเงินตราต่างประเทศให้มีสำรองไว้ตามสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจำกัด การนำหรือส่งเงินนั้นออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อผลดังกล่าวนั้นก็ ได้ แต่จะไม่จำกัดการส่งเงินทุนที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรต่ำกว่าร้อยละยี่สิบต่อปี ถ้าการส่งเงิน นั้นกระทำภายหลังจากที่นำเข้ามาแล้วเป็นเวลาสองปี และจะไม่จำกัดการส่งเงินปันผลต่ำกว่า ร้อยละสิบห้าต่อปี ของเงินทุนที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร"

จากความในบทบัญญัติแสดงให้เห็นว่าในยามปกติที่ประเทศไม่มีความยุ่งยากในดุลการชำระเงินผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้รับหลักประกันในการนำหรือส่งออกนอกประเทศเป็นเงินตราต่างประเทศได้อย่างเสรีโดยไม่จำกัดจำนวนและระยะเวลา โดยเฉพาะสำหรับเงินทุนและเงินปันผลหรือผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากเงินทุนนั้น เงินกู้ต่างประเทศและดอกเบี้ย รวมตลอดจนเงินที่ผู้ได้รับส่งเสริมมีข้อผูกพันกับต่างประเทศตามสัญญาเกี่ยวกับการใช้สิทธิและบริการต่าง ๆ ในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ในยามที่ประเทศประสบกับปัญหา ความยุ่งยากในดุลการชำระเงิน ปกติธนาคารแห่งประเทศไทยจะจำกัดการนำหรือส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศไว้ชั่วคราว เพื่อสงวนเงินตราต่างประเทศให้มีสำรองไว้ ผู้ลงทุนต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริม ก็ยังได้รับหลักประกันที่จะได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งออกซึ่งเงินที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรแล้วเป็นระยะเวลาสองปี เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบต่อปี และจะได้รับอนุญาตให้ส่งเงินปันผลได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบห้าต่อปี ของเงินทุนที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

ในทางปฏิบัติ เมื่อผู้ลงทุนนำเงินทุนต่างประเทศเข้ามา ธนาคารแห่งประเทศไทยจะนำขึ้นทะเบียนพิเศษไว้ และหากต่อมาภายหลังเมื่อผู้ลงทุนนั้นประสงค์จะส่งออกซึ่งเงินปันผล หรือดอกเบี้ยอันเกิดจากเงินทุนต่างประเทศในทะเบียนพิเศษ หรือส่งเงินทุนหรือเงินกู้นั้นกลับออกไปก็จะได้รับอนุญาตให้ส่งออกไปได้ ดังปรากฏในแถลงการธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนี้

1. เพื่อประโยชน์ของผู้ลงทุนโดยเฉพาะจะได้เปิดทะเบียนพิเศษขึ้นที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เงินตราต่างประเทศที่ผู้ลงทุนส่งหรือนำเข้ามาในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของเงินทุนหรือเงินกู้เพื่อใช้ในการประกอบหรือขยายกิจการอุตสาหกรรมจะได้นำขึ้นทะเบียนพิเศษไว้

2. เมื่อผู้ลงทุนประสงค์จะส่งเงินปันผลกำไรหรือดอกเบี้ย อันเกิดจากเงินที่ได้ขึ้นทะเบียนพิเศษ หรือส่งเงินทุนหรือคืนเงินกู้ ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนพิเศษแล้วส่งกลับออกไปเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินพร้อมที่จะอนุญาตให้ส่งออกไปได้ ดังต่อไปนี้

(ก) การส่งกำไรหรือเงินปันผล เมื่อได้หักภาษีเงินได้และภาษีอื่นใดที่พึง เสียพร้อม ทั้งได้กันเงินสำรองต่าง ๆ ไว้แล้ว

(ข) การส่งกำไรสุทธิ ซึ่งคำนวณว่าจะได้รับสำหรับระยะเวลา 6 เดือนแรก ของปีการเงินของกิจการที่ลงทุนได้ในอัตราร้อยละ 50 ของกำไรสุทธินั้น

(ค) การส่งเงินไปชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินกู้ตามสัญญา

(ง) การส่งเงินที่นำมาลงทุนกลับคืน เมื่อเลิกกิจการ หรือเมื่อแสดงให้เห็นที่ พอใจว่ากิจการที่นำเงินมาลงทุนนั้นหมดความจำเป็นที่จะใช้ทุนนั้นในประเทศไทยอีกต่อไป

ในกรณีที่ส่งเงินดังกล่าวออกคราวละมาก ๆ เจ้าหน้าที่งานควบคุมการแลกเปลี่ยน เงินอาจให้เฉลี่ยส่งเป็นงวด ๆ เพื่อมิให้กระทบกระเทือนอัตราแลกเปลี่ยนเงินก็ได้¹

๑. การส่งออกซึ่งเงินทุน

ความแตกต่างของดุลการชำระเงินในแต่ละประเทศส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ มีการจำกัดควบคุมการส่งออกซึ่งเงินทุนที่แตกต่างกันออกไป เช่น ดุลการชำระเงินของ ประเทศพัฒนาซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปในทางได้เปรียบและมีแนวโน้มว่า จะไม่จำกัดการส่งออก ซึ่งเงินทุน จะจำกัดก็แต่การนำเข้าซึ่งเงินทุน ตรงกันข้ามกับประเทศกำลังพัฒนา หรือ ประเทศด้อยพัฒนาซึ่งส่วนใหญ่ มีดุลการชำระเงิน เป็นไปในทางเสียเปรียบและทั้งยังมี ความจำเป็นที่จะสงวนเงินตราไว้ใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาอีกด้วย ดังนั้นในประเทศกำลัง พัฒนาส่วนมากจึงจำกัดการส่งเงินทุนออกนอกประเทศอย่างเคร่งครัด แต่จะไม่จำกัดการนำ เงินทุน เข้าประเทศ

¹ ดูแถลงการณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การอำนวยความสะดวก แก่ผู้ลงทุนในประเทศไทย ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2502 (Bank of Thailand 1980 : 96 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 100)

สำหรับการจำกัดหรือการไม่จำกัดส่งออกซึ่งเงินทุนดังกล่าวอาจจัดกลุ่มพิจารณาตามฐานะของประเทศได้ดังนี้

- 1) การส่งออกซึ่งเงินทุนของประเทศพัฒนา
- 2) การส่งออกซึ่งเงินทุนของประเทศกำลังพัฒนา

๑.1 การส่งออกซึ่งเงินทุนของประเทศพัฒนา

ฐานะดุลการชำระเงินของประเทศพัฒนาซึ่งได้แก่ ประเทศอุตสาหกรรมทั้งหลายนั้น ส่วนใหญ่เกินดุลเกือบตลอดระยะเวลา หลังจากสำรองเงินตราต่างประเทศไว้ส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งสำรองไว้ เป็นค่าใช้จ่ายแล้วก็จะมีเหลือไว้อีกส่วนหนึ่ง การเก็บเงินส่วนที่เหลือนี้ไว้ก็จะไม่ได้ประโยชน์อะไร ดังนั้นประเทศเหล่านี้จึงมักที่จะส่งเงินส่วนที่เหลือนี้ออกไปลงทุนหาประโยชน์ในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา แต่ถึงแม้ว่า กฎหมายของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายจะได้ให้หลักประกันในการนำหรือส่งออกซึ่งเงินทุน เงินส่วนกำไร บันผลหรือดอกเบียและเงินทดแทนจากการโอนกิจการไป เป็นของรัฐก็ตาม แต่ก็ยังถูกจำกัดทั้งจำนวนและระยะเวลาอยู่ ซึ่งในสายตาของผู้ลงทุนนั้นก็ยังเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนอยู่นั่นเอง และแม้ว่าได้มีการลงทุนไปแล้วส่วนหนึ่งก็ตาม ประเทศเหล่านี้ ก็ยังได้พยายามหาทางที่จะใช้เงินส่วนที่เหลือนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยทางอื่นอยู่อีกต่อไป

วิธีการหนึ่งที่ประเทศผู้แสวงหาผลประโยชน์จากการลงทุน ก็คือ การให้ความช่วยเหลือแบบผูกมัดแก่ประเทศกำลังพัฒนาซึ่งมีความจำเป็นต้องนำเข้าซึ่งเงินตราต่างประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลการชำระเงิน และพัฒนาประเทศ โดยประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือจะให้เปล่าซึ่งเงินตราต่างประเทศแก่ประเทศกำลังพัฒนา พร้อมกับกำหนดเงื่อนไขในการให้ นั้น ว่าประเทศผู้ได้รับความช่วยเหลือจะต้องส่งสินค้าไปขายให้ประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือตามจำนวน ระยะเวลาและราคาที่ประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือกำหนดหรือจะต้องสั่งซื้อสินค้าบางชนิดจากประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือตามจำนวนระยะเวลาและราคาที่ประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือกำหนด

การให้ความช่วยเหลือแบบผูกมัดดังกล่าวบางครั้งประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ อาจจะได้รับผลประโยชน์มากกว่าการลงทุนเสียอีก ดังนั้นโดยเฉพาะภาครัฐบาลที่ได้รับ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศนั้นจึงควรที่จะพิจารณาถึง ความเสียหายของประเทศ และการเอารัดเอาเปรียบของต่างประเทศด้วย ส่วนในภาคเอกชนผู้ได้รับความช่วยเหลือ จากต่างประเทศนั้นคงไม่มีปัญหาอะไร ทั้งนี้เพราะกิจการในภาคเอกชนนั้นย่อมต้องรักษา ผลประโยชน์ของตนยิ่งกว่าภาครัฐบาลอยู่แล้ว

9.2 การส่งออกซึ่งเงินทุนของประเทศกำลังพัฒนา

ประเทศกำลังพัฒนาส่วนมากต้องประสบกับปัญหาการขาดดุลการชำระเงิน โดยเฉพาะในระยะแห่งการพัฒนานั้น เงินตราต่างประเทศยิ่งทวีความสำคัญในการที่จะนำ มาใช้เพื่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย ดังนั้นการส่งออกไปลงทุนในต่างประเทศของประเทศ ที่กำลังพัฒนาไม่ว่าจะเป็นการลงทุนของภาครัฐบาล หรือภาคเอกชนก็ตาม จะไม่ได้รับการ สนับสนุนและไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาล

สำหรับประเทศไทยนั้น ระเบียบและพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินโดยเฉพาะ อย่างยิ่งกฎกระทรวง ข้อ 11. ซึ่งกำหนดห้ามมิให้บุคคลใดส่งหรือนำปัจจัยชำระเงินต่าง ประเทศหรือหลักทรัพย์ อันมีค่าหรือพึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ เว้น แต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน การส่งออกไปลงทุนใน ต่างประเทศจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและจะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือไม่นั้น เมื่อพิจารณาถึงฐานะดุลการชำระเงินของประเทศไทยแล้ว จะเห็นได้ว่านับตั้งแต่หลังสงคราม โลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ประเทศไทยขาดดุลการค้าเกือบตลอดเวลา เงินทุนจาก ต่างประเทศและการให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศบางครั้งก็มีไม่เพียงพอแก่การปรับ ดุลการชำระเงินอันสืบเนื่องมาจากการขาดดุลการค้านี้ได้ ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าใน ระยะแห่งการพัฒนานี้ไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะอนุญาตให้นำหรือส่งเงินออกไปลงทุนในต่างประเทศ อย่างไรก็ตามการลงทุนในกิจการที่ให้ผลประโยชน์และรายได้แก่ประเทศเป็นจำนวนมากนั้น ก็ควรจะได้รับ การสนับสนุน และอนุญาตให้ลงทุนในต่างประเทศสำหรับกิจการนั้น ๆ ได้ด้วย ทั้งนี้เพราะว่ากิจการที่ให้ผลประโยชน์และรายได้เป็นจำนวนมากนั้น ส่งผลต่อการจุนเจือการขาด ดุลการชำระเงินได้ในระยะยาวอีกทางหนึ่ง

10. บัญชีเงินฝากเป็นเงินตราไทยของผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากที่เป็นเงินตราไทย จำกัด เฉพาะที่เป็นบัญชีเงินฝากของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศรวมทั้ง สำนักงานสาขา และตัวแทนซึ่งอยู่นอกประเทศของบุคคลที่อยู่ในประเทศนั้น แต่ไม่หมายความถึงสำนักงานสาขาและตัวแทนซึ่งอยู่ในประเทศของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ¹

สำหรับวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากที่เป็นเงินตราไทยนั้น กฎกระทรวงฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 กำหนดไว้ว่า

"ข้อ 12. ห้ามมิให้บุคคลใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

(1) จ่ายเงินตราให้แก่ ส่งเงินตราเข้าบัญชีของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ หรือจ่ายเงินตราส่งเงินตราเข้าบัญชีแทน หรือในนามของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ให้รวมถึงการกระทำโดยการออกตัวเงินด้วย

(2) รับเงินตราจากบุคคลหรือจากบัญชีของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ หรือรับเงินตราแทนหรือในนามของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ให้รวมถึงการรับตัวเงินด้วย

(3) ออกตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินทำให้ตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินเปลี่ยนมือ โอนหลักทรัพย์ หรือรับสภาพหนี้อันเป็นการก่อให้เกิดหรือโอนไปซึ่งสิทธิที่จะได้รับชำระ เงินตราในประเทศ เป็นการตอบแทน

(ก) การรับชำระเงินหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินที่อยู่ต่างประเทศ

(ข) การได้สิทธิที่จะได้รับชำระเงิน หรือการได้สิทธิที่จะได้รับมาซึ่งทรัพย์สินที่อยู่ต่างประเทศ รวมตลอดทั้งการชำระเงิน เป็นการตอบแทนการดังกล่าวนี้ด้วย"

¹ กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ข้อ 2. วรรคท้ายและคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ให้คำนิยามไว้ว่า "บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ" หมายความรวมถึงสำนักงานสาขาและตัวแทนซึ่งอยู่นอกประเทศของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศด้วย และไม่หมายความรวมถึงสำนักงานสาขาและตัวแทนซึ่งอยู่ในประเทศของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

จากความในกฎกระทรวงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการโอนเงิน การรับเงินจาก หรือการจ่ายเงิน เข้าบัญชีเงินฝากที่เป็นเงินตราไทยของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน เว้นแต่สถานทูต ต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศ หรือคนไทยที่ไปอยู่ในต่าง ประเทศเป็นการชั่วคราว ไม่ต้องปฏิบัติตามพิธีการจ่ายเงินตราไทย เข้าหรือรับเงินบาท จากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ¹

สำหรับพิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราไทยของผู้มีถิ่นที่อยู่นอก ประเทศนั้น คำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาตได้แยกวิธีการไว้ตามประเภท ของบัญชีเงินฝากเป็น 2 กรณี คือ

- 1) บัญชีเงินฝากประเภทหึ่งโอนได้
- 2) บัญชีเงินฝากประเภทห้ามถอน

10.1 บัญชีเงินฝากประเภทหึ่งโอนได้

10.1.1 การจ่ายเงินเข้าบัญชี

ในกรณีที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศประสงค์จะจ่ายเงินตราไทย เข้าบัญชีเงินฝากที่เป็นเงินตราไทยประเภทหึ่งโอนได้ของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศจะต้อง ยื่นแบบ ล.ป.81 ต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินโดยผ่านธนาคารรับอนุญาต หรือ ในกรณีที่ผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศประสงค์จะจ่าย หรือโอนเงินตราไทยจากบัญชีเงิน ฝากประเภทหึ่งโอนได้ของตนเข้าบัญชีประเภทหึ่งโอนได้ของผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศอื่น ธนาคารรับอนุญาตที่จะจ่ายเงินจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศที่มีอยู่กับตน จะต้องยื่นแบบ ล.ป.81 และสำแดงให้ชัดเจนว่าจ่ายเงินเข้าบัญชีด้วยวัตถุประสงค์ใด

¹ คู่มือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ที่ ตป.(จ.ว.)7/2503 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2503 (Bank of Thailand 1980 : 107 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 114)

อย่างไรก็ตามในกรณีคำขอแบบ ล.ป.81 เพื่อจ่ายเงินตราไทย เข้าบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทพินังโอนด์ที่ตั้งจะกล่าวต่อไปนี้ เมื่อเป็นที่พอใจตัวแทนรับอนุญาตว่า รายการในแบบ ล.ป. 81 และหลักฐานที่ยื่นประกอบแท้จริงและถูกต้องแล้ว ธนาคารรับอนุญาต อนุญาตแบบ ล.ป.81 ในนามเจ้าพนักงานได้ และเมื่อธนาคารรับอนุญาตรับเงินเข้าบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่ นอกประเทศแล้วจะต้องลงลายมือชื่อประทับตราในแบบ ล.ป.81 ในช่องที่จัดไว้ว่า "รับเข้าบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ" และส่งไปยังส่วนการควบคุมปริวรรต¹

คำขอแบบ ล.ป.81 เพื่อจ่ายเงินเข้าบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศที่ธนาคารรับอนุญาต อนุญาตในนามเจ้าพนักงานได้ ได้แก่ในกรณีต่อไปนี้ คือ

- ก) เงินบาทค่าของเงินตราต่างประเทศที่ส่งเข้ามาจากต่างประเทศ
- ข) เงินบาทที่โอนจ่ายจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทพินังโอนด์บัญชีอื่น
- ค) เงินบาทที่จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องด้วยลักษณะ ดังนี้ คือ
 - (1) ค่าระวางบรรทุกของที่นำเข้ามาหรือส่งออกนอกประเทศ และค่าโดยสารของบุคคลที่เดินทางออกไปนอกประเทศสำหรับยานพาหนะที่บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ หรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในต่างประเทศจัดการ
 - (2) ค่าใช้จ่ายสำหรับยานพาหนะที่บุคคลธรรมดาซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศ หรือนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศจัดการ
 - (3) ค่าเบี้ยประกันภัยที่บุคคลในประเทศประกันกับบริษัทในต่างประเทศ หรือกับตัวแทน บริษัทที่จดทะเบียนในต่างประเทศซึ่งมาดำเนินการในประเทศ

¹ คำสั่งกระทรวงการคลัง ให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 70, 72, 77 และ 78 (Bank of Thailand 1980 : 55-57 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 59-61) และหนังสือของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ ดป.(ว) 112/2503 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2503 (Bank of Thailand 1980 : 100 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 104)

- (4) ค่าธรรมเนียมในการส่งของออกหรือนำของเข้าที่ต้องจ่ายตามสัญญา
- (5) เงินค่าใช้จ่ายของส่งออก เสื่อมคุณภาพ ผิดคุณภาพหรือขาดปริมาณ
- (6) ค่าร้อยละ หรือ เป้ตันท์ ที่ต้องจ่ายตามสัญญา
- (7) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่ต้องจ่ายตามสัญญา
- (8) ค่าบำรุงสมาคมในต่างประเทศ
- (9) ค่ารับนิตยสารต่างประเทศ
- (10) ค่าศึกษาและหรืออุปกรณ์การศึกษาทางไปรษณีย์
- (11) ค่าเลี้ยงดูครอบครัวและญาติพี่น้องที่อยู่ในต่างประเทศของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติเป็นไทย
- (12) ค่าใช้จ่ายของทางราชการและค่าใช้จ่ายของนักเรียนไทยในต่างประเทศ
- ง) ค่าใช้จ่ายที่ผู้ถือบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศพึงได้รับดังต่อไปนี้ คือ
- (1) ค่าบริการ รวมตลอดถึงดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี และหรือค่าเทินโอเวอร์คอมมิชชันในการที่ได้ปฏิบัติธุรกิจให้
- (2) ดอกเบี้ยตามตัวเงิน
- (3) ค่าไปรษณีย์และค่าโทรเลข
- จ) ดอกเบี้ยพึงได้รับจากบัญชีเงินฝากผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทฟิงโชนได้นั้น
- ฉ) ในกรณีที่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประสงค์จะนำเช็คสั่งจ่ายเงินจากบัญชีประเภทฟิงโชนได้ที่ตนได้รับเข้าบัญชีของตน จะต้องแสดงหลักฐานให้เป็นที่พอใจธนาคารรับอนุญาตด้วยว่า ได้รับเช็คนั้นมาโดยตรงจากผู้ถือบัญชีฟิงโชนได้เช่นเดียวกัน

10.1.2 การขอรับเงินจากบัญชี

ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่ประสงค์จะขอรับเงินจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทฟิงโชนได้ หรือในกรณีที่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประสงค์จะขอรับเงินจากบัญชีประเภทฟิงโชนได้ของตน หรือประสงค์จะขอซื้อเงินตราต่างประเทศโดยใช้เงินบาทจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทฟิงโชนได้ของตนเพื่อส่งออก จะต้องยื่น

แบบ ล.ป.๘๒ ต่อธนาคารรับอนุญาต โดยสำแดงให้ชัดเจนว่าขอรับเงินจากบัญชีเงินฝากดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ใด และเมื่อธนาคารรับอนุญาต เป็นที่พอใจว่ารายการในแบบ ล.ป.๘๒ และหลักฐานที่ยื่นประกอบแท้จริงและถูกต้องแล้ว ธนาคารรับอนุญาต อนุญาตแบบ ล.ป.๘๒ ในนามเจ้าพนักงานได้ โดยเฉพาะการขอซื้อเงินตราต่างประเทศโดยใช้เงินบาทจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทหิงโอนด์ซึ่งได้รับอนุญาต แบบ ล.ป.๘๒ แล้วนั้น จะต้องยื่นแบบ ล.ป.๓๑ ต่อตัวแทนรับอนุญาต โดยระบุเลขหมายอนุญาตของแบบ ล.ป.๘๒ ด้วย ตัวแทนรับอนุญาตจึงจะอนุญาตแบบ ล.ป.๓๑ ในนามเจ้าพนักงานได้ และเมื่อได้จ่ายเงินบาทจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศแล้ว ธนาคารรับอนุญาตต้องลงลายมือชื่อประทับตราในแบบ ล.ป.๘๒ ในช่องที่จัดไว้ว่า "จ่ายจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ" ส่งไปยังส่วนการควบคุมปริวรรต

ในกรณีที่ผู้ส่งของออกจะได้รับชำระค่าของที่ส่งออกจากบัญชีประเภทหิงโอนด์ ธนาคารรับอนุญาต อนุญาตแบบ ล.ป.๖๑ ที่เกี่ยวข้องในนามเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้ในเมื่อธนาคารรับอนุญาตนั้นเป็นผู้ถือ บัญชีหิงโอนด์นั้นเอง หรือมีหนังสือรับรองจากธนาคารรับอนุญาตผู้ถือบัญชีหิงโอนด์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้ส่งของจะต้องระบุไว้ในแบบ ล.ป.๖๑ ด้วยว่าจะได้รับชำระค่าของที่ส่งออกจากบัญชี ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศใด ผ่ากับธนาคารใด¹

¹ คำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 70, 73, 76 และ 77 (Bank of Thailand 1980 : 55-57 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 59-61) ประกอบกับประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ฉบับที่ 4/2503 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2503 ข้อ 12. (Bank of Thailand 1980 : 75 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 79) และหนังสือของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ ตป. (ว) 112/2503 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2503 (Bank of Thailand 1980 : 100 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 104)

10.2 บัญชีเงินฝากประเภทห้ามถอน

10.2.1 การจ่ายเงินเข้าบัญชี

ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่ประสงค์จะจ่ายเงินบาทเข้าบัญชีของผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทห้ามถอน หรือในกรณีที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประสงค์จะจ่ายเงินบาทจากบัญชีของตนเข้าบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทห้ามถอน จะต้องยื่นแบบ ล.ป. 81 ต่อธนาคารรับอนุญาต และสำแดงให้ชัดเจนว่าประสงค์จะจ่ายเงินเข้าบัญชีเพื่อวัตถุประสงค์ใด เมื่อธนาคารรับอนุญาตเป็นที่พอใจว่ารายการในแบบ ล.ป. 81 และหลักฐานที่ยื่นประกอบแท้จริงและถูกต้องธนาคารรับอนุญาตจึงจะอนุญาต แบบ ล.ป. 81 ในนามเจ้าพนักงานได้ และเมื่อธนาคารรับอนุญาต ได้รับเงินบาทเข้าบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศแล้ว จะต้องลงลายมือชื่อประทับตราในแบบ ล.ป. 81 ในช่องที่จัดไว้ว่า "รับเข้าบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ" ส่งไปยังส่วนการควบคุมปริวรรต¹

10.2.2 การขอรับเงินจากบัญชี

ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่ประสงค์จะขอรับเงินบาทจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทห้ามถอน หรือในกรณีที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประสงค์จะขอรับเงินบาทจากบัญชีห้ามถอนของตน จะต้องยื่นคำขอแบบ ล.ป. 82 ต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินผ่านธนาคารรับอนุญาต สำแดงให้ชัดเจนว่าประสงค์จะรับเงินเพื่อวัตถุประสงค์ใด แต่ในกรณีคำขอรับเงินบาทจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประเภทห้ามถอนด้วยวัตถุประสงค์จะกล่าวต่อไปนี้ เมื่อธนาคารรับอนุญาตเป็นที่พอใจว่ารายการในแบบ ล.ป. 82 และหลักฐานที่ยื่นประกอบแท้จริงและถูกต้องแล้วธนาคารรับอนุญาต อนุญาตแบบ ล.ป. 82 ในนามเจ้าพนักงานได้ และเมื่อได้จ่ายเงินบาทจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศแล้ว จะ

¹ ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 70, 74 และ 78 (Bank of Thailand 1980 : 55-57 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 59-61) .

ต้องลงลายมือชื่อประทับตราในแบบ ล.ป.82 ในช่องที่จัดไว้ว่า "จ่ายจากบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่
นอกประเทศ" ส่งไปยังส่วนการควบคุมปริวรรต¹

คำขอแบบ ล.ป.82 เพื่อขอรับเงินบาทจากบัญชี ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประ
เภทห้ามถอน ที่ธนาคารรับอนุญาต อนุญาตในนามเจ้าพนักงานได้ ได้แก่ ในการมีดังต้อ
ไปนี้

- (ก) ค่าภาษีที่ผู้ถือบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศพึงต้องเสียตามประมวลรัษฎากร
- (ข) ค่าใช้จ่ายที่ผู้ถือบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศพึงต้องจ่ายดังนี้ คือ
 - (1) ค่าบริการซึ่งตัวแทนรับอนุญาตจะได้รับในการที่ตัวแทนรับอนุญาต
ได้ปฏิบัติธุรกิจให้
 - (2) ดอกเบี้ยตามตัวเงิน
 - (3) ค่าไปรษณีย์หรือค่าโทรเลข
- (ค) เงินประกันชีวิตที่ครบกำหนดได้ถอนคืน
- (ง) ค่าเช่าตุ้รถไฟระหว่างการรถไฟแห่งประเทศไทยและการรถไฟแห่ง
ประเทศกัมพูชา
- (จ) ดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชีที่ได้รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการ
แลกเปลี่ยนเงินแล้ว

¹ ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม
2502 ข้อ 70, 75, 77 และ 78 (Bank of Thailand 1980 : 55-57 ; ธนาคาร
แห่งประเทศไทย 2525 : 59-61) และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทน
รับอนุญาต ฉบับที่ 2/2503 ลงวันที่ 4 มกราคม 2503 ข้อ 6. (Bank of Thailand
1980 : 70 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 73)

11. บัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศ

การเปิดบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศไม่ว่า จะเป็นบัญชีในประเทศ หรือในต่างประเทศก็ตามย่อม เป็นประโยชน์ในแง่การโอนหรือส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากดังกล่าว ก่อให้เกิดความคล่องตัวและความปลอดภัยในการโอนหรือส่งจ่ายเงินเป็นจำนวนมาก ๆ ของ ธุรกิจระหว่างประเทศ การเปิดบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจึงเป็นที่นิยมของนักธุรกิจระหว่างประเทศโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามผู้ที่ประสงค์จะเปิดบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศนั้นจะต้องขออนุญาตเปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าวตามระเบียบและพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินด้วย

ตัวอย่างการอนุญาตให้เปิดบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศตามระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ทั้งที่เป็นบัญชีในประเทศและต่างประเทศ ณ เดือน มกราคม 1980 ของประเทศไทย ๗ 12 ประเทศ ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 Exchange Control Regulations regarding Permission to open a Foreign Currency Account(1980) either at Home or Abroad

Country	Domestic	Abroad
USA	NPR	NPR
UK	NPR	NPR
Australia	PR	PR
Brazil	NO	NO
Canada	NO	NO
France	NO	NO
Germany	NPR	NPR
Italy	PR(D)	NO

Country	Domestic	Abroad
Japan	NPR	NO
Holland	NPR	PR
South Africa	PR(D)	PR(D)
Switzerland	NPR	NPR

NPR NO permission required

PR Permission required

D Difficult to obtain

NO Not permitted

Rare exceptions are permitted in almost every case.

ที่มา : McRae, Thomas W., and Walker, David P. Foreign Exchange Management. (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1980) , P.250.

สำหรับการขอเปิดบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศรวมตลอดจนการโอน การสั่งจ่ายเงินและการนำเงินเข้าบัญชี ตามระเบียบ ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศ ไทยนั้น แบ่งแยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้

- 1) บัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศในประเทศ
- 2) บัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศในต่างประเทศ

11.1 บัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศในประเทศ

กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2497) ออกตามความในพระราช

บัญชีควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 17 (พ.ศ. 2518) กำหนดว่า

" ข้อ 7. ทวิ ห้ามมิให้บุคคลใดรับฝากเงินตราต่างประเทศกู้ยืมเงินตราต่างประเทศ หรือก่อก่อหนี้ใดที่เกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของสำนักงานใหญ่ สาขา ตัวแทน หรือบุคคลใด หรือเป็นการกระทำระหว่างบุคคลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ความในวรรคหนึ่งจะใช้บังคับเมื่อใด โดยจะใช้ข้อบังคับเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะ หรือจะใช้บังคับทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการกำหนดตามวรรคสองหรือการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีหรือเจ้าพนักงานจะกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข หรือระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้"

จากความในกฎกระทรวงดังกล่าว ธนาคารรับอนุญาต หรือบุคคลอื่นใดที่ประสงค์จะรับฝากเงินตราต่างประเทศ จะต้องยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินและจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานกำหนดด้วย

สำหรับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับบัญชีเงินฝาก เงินตราต่างประเทศที่เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน กำหนดแยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณี ดังนี้ คือ

- 1) บัญชีเงินฝากของผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ
- 2) บัญชีเงินฝากของผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

11.1.1 บัญชีเงินฝากของผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ

บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ที่ประสงค์จะขอเปิดบัญชีเงินฝาก เงินตราต่างประเทศไว้กับ ธนาคารรับอนุญาตในประเทศไทย ธนาคารรับอนุญาตนั้น จะต้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน และจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานกำหนด เป็นการเฉพาะรายไป

อย่างไรก็ตามธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามพิธีการควบคุม การแลกเปลี่ยนเงินไว้ดังนี้ คือ

ก) หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ได้แก่

- (1) การเปิดบัญชีกระทำได้เฉพาะกับธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย โดยจะเปิดบัญชีเงินตราต่างประเทศสกุลใดก็ได้
- (2) เมื่อเปิดบัญชีเริ่มแรก อนุญาตให้นำเงินเข้าบัญชีได้ทันทีไม่เกิน 200,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และให้นำเงินเข้าบัญชีได้อีก ร้อยละ 50 ของเงินตราต่างประเทศที่เกิดจากคำสั่งส่งออกตามบัญชีที่ 3 เฉพาะส่วนที่เกินกว่า เงื่อนไขการส่งออกขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในแต่ละปี
- (3) บริษัทจะได้รับอนุญาตให้นำเงินตราต่างประเทศ ดังกล่าวชำระค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่จำเป็น หรือชำระค่าวัตถุดิบ หรือค่าวัสดุที่จำเป็นที่ซื้อจากต่างประเทศ สำหรับการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก
- (4) บริษัทจะต้องส่งสำเนาบัญชีรายการเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) ให้เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินทุกงวด 6 เดือน

ข) พิธีการปฏิบัติตามระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ได้แก่

- (1) การเปิดบัญชีและการนำเงินเข้าบัญชี มีวิธีการดังนี้ คือ
 - (ก) บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริม ประสงค์จะเปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย สำหรับเงินที่จะนำเข้าบัญชีครั้งแรก จำนวนไม่เกิน 200,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ให้ทำหนังสือยื่นต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินผ่านธนาคารพาณิชย์นั้น โดยระบุรายละเอียดว่า จะเปิดบัญชีเป็นเงินสกุลใด และเงินตราต่างประเทศที่จะนำเข้าบัญชีดังกล่าวจะใช้เงินจากที่ใด เช่น จากคำสั่งส่งออกหรือค่าบริการ จำนวนที่จะเปิดบัญชี พร้อมทั้งแนบสำเนาหลักฐาน บัตรส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หนังสือบริคณห์สนธิ และระเบียบข้อบังคับของบริษัท

(ข) ภายหลังที่มูลค่าการส่งออกตามบัญชีที่ 3 บรรลุเงื่อนไขขั้นต่ำที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดไว้ในปีนั้นแล้ว และบริษัทการค้าระหว่างประเทศประสงค์จะนำมูลค่า ร้อยละ 50 ของเงินตราต่างประเทศอันเป็นค่าสินค้าออกตามบัญชีที่ 3 เข้าบัญชีที่เปิดไว้ จะต้องแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือแก่ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นธนาคารรับอนุญาตนั้น เพื่อส่งคำขอแบบ ล.ป.61 ที่เกี่ยวข้องไปให้เจ้าพนักงานควบคุม การแลกเปลี่ยนเงินพิจารณา

(2) การจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝาก เงินตราต่างประเทศเฉพาะ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวต่อไปนี้ เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินมอบหมายให้ธนาคารผู้รับฝากเงินอนุญาตคำขอในนามเจ้าพนักงานได้ คือ

(ก) ชำระค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่จำเป็น โดยบริษัทจะต้องทำคำขอตามแบบ ล.ป. ที่เกี่ยวข้องและมีหลักฐานค่าใช้จ่ายประกอบอันควรแก่กรณี ยื่นต่อธนาคารรับอนุญาตที่บริษัทรับฝากเงินไว้

(ข) ชำระค่าวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นที่ซื้อจากต่างประเทศสำหรับการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกเท่านั้น โดยบริษัทจะต้องทำคำขอตามแบบ ล.ป.22/21 หรือตามแบบ ล.ป.23/21 แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และสำเนาหนังสือของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนถึง กรมศุลกากร ที่อนุมัติให้ บริษัทการค้าระหว่างประเทศนำของดังกล่าวเข้าโดยยกเว้นอากรขาเข้า และจะต้องสำแดงในคำขอด้วยว่าเป็นการใช้เงินจากบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศตามหนังสือของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ตป.

(ว) 15/2523 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2523 (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 106-107)

11.1.2 บัญชีเงินฝากของผู้อยู่ถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

บุคคลผู้อยู่ถิ่นที่อยู่นอกประเทศที่ประสงค์ จะขอเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศไว้กับธนาคารรับอนุญาตในประเทศไทย ธนาคารรับอนุญาตนั้นจะต้องยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

อย่างไรก็ตาม เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้อนุญาตไว้เป็นการทั่วไปให้ธนาคารรับอนุญาต เปิดบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศให้แก่บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศได้ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขดังต่อไปนี้ คือ

ก) การเปิดบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ผู้เดินทางผ่าน สำหรับเงินที่ส่งตามเข้ามา
- (2) สถานทูตต่างประเทศ สำนักงาน ชำนาญพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติ และองค์การสนธิสัญญาร่วมมือป้องกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- (3) พนักงานสถานทูต พนักงานองค์การ สหประชาชาติ องค์การชำนาญพิเศษ และองค์การ หรือสถาบันที่ได้รับยกเว้นโดยสนธิสัญญาไม่ต้องขายเงินตราต่างประเทศ
- (4) ชาวต่างประเทศที่เข้ามาปฏิบัติงานชั่วคราวในประเทศไทย และโอนเงินที่ตนมีอยู่ในต่างประเทศเข้ามาฝาก
- (5) ชาวต่างประเทศที่โอนเงินที่ตนฝากไว้กับ Military Finance ในประเทศไทย

ข) ธนาคารรับอนุญาตได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง จนเป็นที่พอใจแล้วว่า ผู้ขอฝากเงิน เป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศจริง เงินที่ขอฝากนั้นเป็นเงินตราต่างประเทศที่ไม่ใช่ของประเทศไทย และวัตถุประสงค์ในการฝากก็เพื่อหาดอกเบี้ย หรือเพื่อธุรกิจอันสุจริต

ค) เมื่อบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศประสงค์จะส่งจ่ายเงินฝากจากบัญชีของตนเพื่อวัตถุประสงค์ใด จะต้องยื่น แบบ ล.ป. ที่เกี่ยวข้อง เช่นส่งจ่ายเงินเพื่อชำระค่าสินค้าเข้า จะต้องยื่น แบบ ล.ป.22 และแบบ ล.ป.21 ถ้าส่งจ่ายเงินเพื่อชำระค่าบริการส่งออกจะต้องยื่น แบบ ล.ป.31 หรือเมื่อส่งจ่ายเงินเพื่อนำเงินตราต่างประเทศติดตัวออกไปจะต้องยื่นแบบ ล.ป. 51 เป็นต้น และจะต้องสำแดงไว้ในแบบ ล.ป.ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

ด้วยว่าเป็นการใช้เงินตราต่างประเทศที่ฝากไว้ และเมื่อธนาคารรับอนุญาตเป็นที่พอใจว่า รายการใน แบบ ล.ป. และหลักฐานที่ยื่นประกอบแท้จริงถูกต้อง ธนาคารรับอนุญาต อนุญาตแบบ ล.ป. นั้น ๆ ในนามเจ้าพนักงานได้

ง) เมื่อบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประสงค์จะส่งออก ซึ่งดอกเบียเงินฝาก เป็นเงินตราต่างประเทศในอัตราที่ไม่เกินกว่าที่ประกาศกำหนดตามพระราชบัญญัติธนาคาร พ.ศ. 2505 จะต้องยื่น แบบ ล.ป. 31 และเมื่อตัวแทนรับอนุญาตเป็นที่พอใจ ในรายการแบบ ล.ป. 31 ตัวแทนรับอนุญาต อนุญาต แบบ ล.ป. 31 ในนามเจ้าพนักงาน ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้

จ) เมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ ธนาคารรับอนุญาตจะต้องรายงานประจำเดือนแสดง บัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ และแสดงอัตราดอกเบี้ย ที่จ่ายให้แก่ผู้ฝากแต่ละ ราย เงินฝากรายใดไม่จ่ายดอกเบี้ยก็ให้หมายเหตุไว้ว่าไม่มี โดยยื่น แบบ ล.ป. 164 ต่อส่วน การควบคุม ปรีวรรต ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป ¹

11.2 บัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศในต่างประเทศ

กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราช บัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2515) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2518) กำหนดว่า

"ข้อ 11. ห้ามมิให้บุคคลใดส่งหรือนำเข้าปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์อันมีค่าหรือพึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ เว้นแต่จะ ได้ รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน"

¹ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 27-28 (Bank of Thailand 1980 : 67 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 70) และฉบับที่ 2/2503 ลงวันที่ 4 มกราคม 2503 ข้อ 3 ญ. (Bank of Thailand 1980 : 70 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 73) ประกอบหนังสือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ที่ ต.ป.(จ.ว.) 4/2512 ลงวันที่ 18 กันยายน 2512; ที่ ต.ป. (จ.ว.) 5/2512 ลงวันที่ 18 กันยายน 2512; และที่ ต.ป.(จ.ว.) 3/2513 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2513 (Bank of Thailand 1980 : 118-119, 121 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 125-126, 128).

จากความในกฎกระทรวงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การนำหรือส่งเงินตราต่างประเทศออกไปฝาก เข้าบัญชีเงินฝาก การสั่งจ่ายหรือโอนเงินจากบัญชีเงินฝากในธนาคาร ซึ่งอยู่ในต่างประเทศ ต้องถูกจำกัดให้ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

สำหรับพิธีการในการขออนุญาตเพื่อนำหรือส่งเงินตราต่างประเทศออกไปฝาก เข้าบัญชีเงินฝาก ตลอดจนการสั่งจ่าย หรือโอนเงินจากบัญชีเงินฝากในธนาคารซึ่งอยู่ในต่างประเทศนั้นก็ เป็นเช่นเดียวกันกับพิธีการในการส่งออก ซึ่งเงินตราดังที่ได้ศึกษาแล้วในบทที่ 3 กล่าวคือ ผู้ที่ประสงค์จะนำหรือส่งเงินตราต่างประเทศออกไปฝาก เข้าบัญชีเงินฝาก ตลอดจนการสั่งจ่ายหรือโอนเงินจากบัญชีเงินฝากของตนจะต้องยื่นใบสุทธิแบบ ล.ป. 51 เพื่อขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน โดยผ่านตัวแทนรับอนุญาต และเมื่อเจ้าพนักงานพิจารณาอนุญาตแล้ว ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องมอบใบสุทธิแบบ ล.ป. 51 ให้แก่ผู้ยื่น เพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในกรณีที่ไม่มีด่านศุลกากร แล้วแต่กรณีในขณะทำพิธีการนำหรือส่งออก

นอกจากพิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทย และเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ยังได้กำหนดพิธีการ เฉพาะสำหรับบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศในต่างประเทศดังต่อไปนี้อีกด้วย

1) ธนาคารรับอนุญาตที่ประสงค์จะนำธนบัตรเงินตราต่างประเทศออกไป เข้าบัญชีของตนที่ธนาคารในต่างประเทศ โดยมอบหมายให้พนักงานของธนาคารนำออกไปพร้อมกับคนผู้นำออก ซึ่งเงินตราต่างประเทศจะต้องไปติดต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร โดยให้มีเวลาเพียงพอที่จะตรวจนับได้โดยรอบคอบ และเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ณ ท่าอากาศยาน นอกเหนือจากหนังสือเดินทางแล้ว ผู้นำออกซึ่งเงินตราต่างประเทศจะต้องมีบัตรประจำตัวพนักงานธนาคารแสดงด้วย และใบสุทธิแบบ ล.ป. 51 ซึ่งเป็นใบอนุญาตที่จะต้องส่งมอบให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรนั้น ต้องไม่มี

รอยชูดลบ ชัดฆ่า หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการและตัวเลขใด ๆ ¹

2) ตัวแทนรับอนุญาตจะลงรับเงินตราต่างประเทศเข้าบัญชีของตนในต่างประเทศ สำหรับกรณีดังต่อไปนี้ ได้โดยไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป. 71 ² แต่จะต้องรายงานจำนวนเงินตราต่างประเทศที่ลงรับในแบบ ล.ป. 117 พร้อมแจ้งรายละเอียดยื่นต่อส่วนการควบคุมการปริวรรต คือ

ก) ค่าบริการซึ่งตัวแทนรับอนุญาตจะได้รับจากตัวแทนของตนในต่างประเทศในการที่ตัวแทนรับอนุญาตได้ปฏิบัติธุรกิจให้

ข) ดอกเบี้ยตามตัวเงิน

ค) ค่าไปรษณีย์ หรือค่าโทรเลข ³

3) ตัวแทนรับอนุญาตจะส่งจ่ายเงินตราต่างประเทศ สำหรับกรณีดังต่อไปนี้ ได้โดยไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป. 31 ⁴ แต่จะต้องรายงานจำนวนเงินตราต่างประเทศที่ส่งจ่ายในแบบ ล.ป. 117 พร้อมกับแจ้งรายละเอียดไปยังส่วนการควบคุมการปริวรรต คือ

ก) ค่าบริการ รวมตลอดถึงดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี และหรือค่าโอเวอร์คอมมิชชัน ซึ่งตัวแทนรับอนุญาตจะต้องจ่ายให้แก่ตัวแทนของตนในต่างประเทศในการที่ตัวแทนนั้นได้ปฏิบัติธุรกิจให้

¹ ดูหนังสือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่ ต.ส. (จ.ว.) 3/2523 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2523 (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 150)

² การได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศด้วยประการอื่นใด นอกจากค่าของที่ส่งออก จะต้องขายเงินตราต่างประเทศนั้นให้ตัวแทนรับอนุญาตโดยยื่นแบบ ล.ป. 71 แต่กรณีตัวแทนรับอนุญาตเองได้รับเงินตราต่างประเทศในกรณีนี้ไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป. 71

³ ดูคำสั่งกระทรวงการคลัง ให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 66. (Bank of Thailand 1980 : 53 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 57) ประกอบกับคำอธิบายแบบ ล.ป. ต่าง ๆ ข้อ 16. (Bank of Thailand 1980 : 169 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 187)

⁴ การส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระค่าบริการจะต้องยื่นแบบ ล.ป. 31 แต่กรณีตัวแทนรับอนุญาตเอง เป็นผู้ชำระโดยส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากของตนในต่างประเทศ ในกรณีนี้ไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป. 31

ข) ดอกเบี้ยตามตัวเงิน

ค) ค่าไปรษณีย์ หรือค่าโทรเลข ¹

4) การออกเช็คสั่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝาก เงินตราต่างประเทศ ซึ่งอยู่ในต่างประเทศในกรณีดังต่อไปนี้คือ

ก) ผู้มีบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศที่ประสงค์จะแลกเปลี่ยนเช็คเงินตราต่างประเทศของตนเอง เป็นปัจจัยชำระเงินต่างประเทศชนิดอื่น หรือสกุลหนึ่ง เป็นอีกสกุลหนึ่ง เพื่อส่งออกทางไปรษณีย์ หรือนำออกไปนอกประเทศกับตน จะต้องยื่นแบบ ล.ป. 51 ต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินผ่านตัวแทนรับอนุญาต และเมื่อตัวแทนรับอนุญาตเป็นที่พอใจในรายการสำแดง และเป็นเช็คเงินตราต่างประเทศของผู้ยื่นแบบ ล.ป. 51 ซึ่งเงินในบัญชีที่สั่งจ่ายไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องขายแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือบุคคลที่รัฐมนตรีกำหนด ตัวแทนรับอนุญาตแลกเปลี่ยนและออกไปสุทธิแบบ ล.ป. 51 ในนามเจ้าพนักงานได้

ข) ผู้มีบัญชีเงินฝากเป็นเงินตราต่างประเทศที่ประสงค์จะส่งเช็คเงินตราต่างประเทศ ซึ่งตนเองเป็นผู้ออกเช็คสั่งจ่ายออกทางไปรษณีย์ จะต้องยื่นแบบ ล.ป. 51 ต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินผ่านตัวแทนรับอนุญาต และเมื่อตัวแทนรับอนุญาตเป็นที่พอใจในรายการสำแดง และเป็นเช็คเงินตราต่างประเทศของผู้ยื่นแบบ ล.ป. 51 ซึ่งเงินในบัญชีที่สั่งจ่ายไม่อยู่ในข่ายต้องขายแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือบุคคลที่รัฐมนตรีกำหนด ตัวแทนรับอนุญาตออกไปสุทธิแบบ ล.ป. 51 ในนามเจ้าพนักงานได้

ค) ผู้มีบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศที่ประสงค์จะส่งเช็คเงินตราต่างประเทศ ซึ่งตนเองเป็นผู้ออกเช็คสั่งจ่ายออกทางไปรษณีย์ ซึ่งเงินในบัญชีที่สั่งจ่ายอยู่ใน

¹ ดูคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ข้อ 37. (Bank of Thailand 1980 : 42 ; ธนาคารแห่งประเทศไทย 2525 : 46)

4/2503 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2503 พอ 7 (Bank of Thailand 1980 : 73 ;

1 วัตถุประสงค์ของบัญชี

1 วัตถุประสงค์ของบัญชี

บัญชีเงินฝากประจำประเภทออมทรัพย์ที่ผู้ฝากเงินได้เลือกเปิดบัญชีไว้
เพื่อใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นในการอุปโภคบริโภคและเพื่อเก็บออมเงิน

บัญชีเงินฝากประจำประเภทออมทรัพย์ที่ผู้ฝากเงินได้เลือกเปิดบัญชีไว้
Statement of Account ตามระยะเวลาที่กำหนด

(2) รายการฝากประจำประเภทออมทรัพย์ที่ผู้ฝากเงินได้เลือกเปิดบัญชีไว้

ของธนาคารที่ผู้ฝากเงินได้เลือกเปิดบัญชีไว้ 30 วัน 31 ธันวาคม

(1) Statement of Account ของบัญชีเงินฝากประจำประเภทออมทรัพย์

การหักภาษี ณ ที่จ่าย

ของบัญชีเงินฝากประจำประเภทออมทรัพย์ที่ผู้ฝากเงินได้เลือกเปิดบัญชีไว้

เงินและดอกเบี้ยที่ได้รับจากผู้ฝากเงินจากบัญชีเงินฝากประจำประเภทออมทรัพย์

ผู้ฝากเงินได้เลือกเปิดบัญชีไว้เพื่อใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นในการอุปโภคบริโภค

ภายใต้การควบคุมดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือในกรณีอื่นใด